

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

NYKYTILA

- Etätyö-mahdollisuudet
- Joustavat työelämä-palvelut yrityksille
- **Business Park**
- Edullinen kaukolämpö
- **Toimivat, laadukkaat peruspalvelut**
- Vireät harrastus-mahdollisuudet
- **Huippuosaajien varuskunta**
- Hyvät liikenneyhteydet
- **Erinomainen kulttuuritarjonta**
- Edullinen asuminen

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

- **Lisäraide**
- Moderni strategia
- **Aktiivinen erottautuminen radanvarsikaupungeista**
- Tavoitteelliset kärkihankkeet
- **Asemanseudun rakentuminen**
- Asuntomessut keskelle kaupunkia
- **Kiertotalouskaupunki**
- Museokeskus

Huomiota herättävä markkinointi ja viestintä

= Mahdollisuuksien Riihimäki

Riihimäen kaupunki

Riihimäen kaupungin tarkastuslautakunta 2017–2021

Eteläinen Asemakatu 2

11130 Riihimäki

Päiväys 23.4.2021

www.riihimaki.fi

RIIHIMÄKI
Kotikaupunki

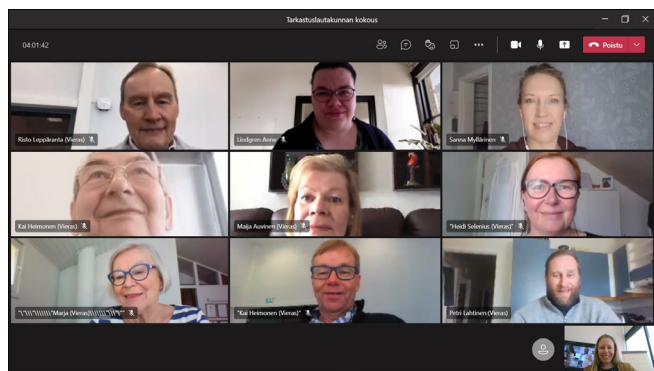
Sisältö:

1. Arviointikertomuksen taustaa	1
1.1. Tarkastuslautakunnan toiminta	1
1.2. Tilintarkastusyhteisön toiminta	2
2. Aiempien suositusten vaikuttavuus	4
3. Riihimäki-strategia	5
4. Kärkihankkeet	6
5. Tulokortit	8
6. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	9
7. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	10
Hallinto- ja konsernipalveluiden toimialue	10
Elinvoiman toimialue	10
Sivistyksen ja osaamisen toimialue	11
Teknisen palvelukeskuksen toimialue	11
Sosiaali- ja terveystoimiala	12
8. Toimintaympäristö ja sen muutokset	13
9. Toiminnan tuloksellisuus ja tarkoituksenmukaisuus	14
Sosiaali- ja terveystoimiala	14
Elinvoiman toimialue	15
Sivistyksen ja osaamisen toimialue	16
Hallinto- ja konsernipalveluiden toimialue	17
Teknisen palvelukeskuksen toimialue	19
Riihimäen Kotikulma Oy	19
Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy	21
Riihimäen kaukolämpö Oy	23
Vesihuoltoliikelaitos	24
10. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle ja allekirjoitukset	25

1. Arviointikertomuksen taustaa

Riihimäen kaupunginvaltuusto on asettanut tarkastuslautakunnan valtuustokaudelle 2017–2021. Tilikauden 2020 arvioinnin aikana puheenjohtajana toimi Kai Heimonen. Tarkastuslautakunnan muut jäsenet arviointivuonna olivat varapuheenjohtajina toimineet Hanna-Leena Islander (1/2021 saakka) ja Anne Lindgren (2/2021 alkaen), Maija Auvinen, Petri Lahtinen, Risto Leppäranta (1/2021 alkaen), Sanna Myllärinen, Esko Nummela, Heidi Selenius, Marja Tarkkonen ja Esko Turunen (12/2020 saakka). Varajäsenistä kokouksiin arviointivuoden aikana osallistui Maria Pirttilä.

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimi puheenjohtaja ja valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä sisäinen tarkastaja.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano valtuustokauden 2017–2021 päättyessä. Ylärivissä vasemmalta oikealle Risto Leppäranta, Anne Lindgren ja Sanna Myllärinen. Keskirivissä Esko Nummela, Maija Auvinen ja Heidi Selenius. Alarivissä Marja Tarkkonen, Kai Heimonen ja Petri Lahtinen. Alimpana lautakunnan sihteerinä toiminut Niina Hiltunen.

Kulunut valtuustokausi toi paljon muutoksia arviointityöhön uuden strategian, politiikkaohjelmien, tasapainotetun tuloskortin, tavoiteasetannan ja mittariston myötä. Runsaat henkilövaihdokset kaupungin johtoryhmässä toivat tullessaan myös uusia toimintatapoja. Yhtenä esimerkkinä tästä voidaan pitää vuoden 2017 arviointikertomuksen johdosta hyväksytyjä toimenpiteitä, joita oli ennätyselliset 118 kappaletta. Toimenpiteet myös pääsääntöisesti toteutettiin. Tehdyt uudet politiikkaohjelmat, uusi strategia ja sen päivitys vuonna 2019, sen myötä kärkihankkeiden päivitys sekä uusi tuloskortti ja sen päivitys ovat tuoneet arviointiin haastetta. Runsaisten muutosten myötä mittaristo ei ole täysin pysynyt perässä. Myös monet organisaatiouudistukset ja tehtävien ja vastuiden muutokset ovat olleet tälle valtuustokaudelle tunnusomaisia. Ehkä näistä runsaista muutoksista johtuen vuoden 2019 arviointikertomuksen perusteella tehdyt kehittämis-toimet olivat vähäiset, päinvastoin kuin vuoden 2017 arviointikertomuksen perusteella. Myös arviointikertomuksen hyödyntäminen vuoden 2021 talous- ja toimintasuunnitelmassa jäi näin ollen vähemmälle huomiolle.

Tarkastuslautakunta toivoo, että sen vuoden työ, runsaat haastattelut, seurantakäynnit ja niiden perusteella tehdyt kehittämis ehdotukset huomioitaisiin jatkossa mahdollisimman hyvin. Tavoitteena on lainsäätäjällään ollut, että edellisen vuoden perusteella tehdyt kehittämis ehdotukset huomioitaisiin tulevan vuoden suunnittelussa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on olla valtuuston tuki asetettujen tavoitteiden ja tuloksellisuuden seurannassa ja sitä kautta toiminnan kehittämisessä.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupunginhallitus lisää vuosikelloonsa päivämäärät, jolloin se käsittelee arviointikertomuksen ja edellyttää lautakuntien vastaukset toimenpiteistä, joihin arviointikertomuksen perusteella on ryhdytty tai ryhdytään.

Nyt kun tämän tarkastuslautakunnan työ on päätöksessä, lautakunta haluaa kiittää viranhaltijoita ja toimihenkilöitä myönteisestä suhtautumisesta pyydettyihin haastatteluihin ja analyysiin. Erityisen kiitoksen annamme sihteerillemme Niina Hiltuselle, jonka työpanosta kaupungin johto on käyttänyt moneen asiaan. Tästä työnkuvan monipuolistumisesta olemme myös huolissamme. Riittääkö aika tärkeään sisäiseen tarkastukseen ja tarkastuslautakunnan avustamiseen sihteerin roolissa?

1.1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Lailliset lähtökohdat

Kuntalain 121 §:ssä säädetään tarkastuslautakunnan tehtävistä seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;

- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Riihimäen kaupungin hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) seurata tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutusta sekä muutoinkin seurata tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi;
- 2) huolehtia siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa;
- 3) tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 4) seurata yleisesti kaupungin hallintoa ja taloutta sekä niissä tapahtuvia muutoksia ja arvioida hallinnon, taloudenhoidon ja palvelutoiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta;
- 5) valvoa, että toiminnasta vastaavat toimielimet, henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden huomautusten johdosta, joihin toiminnan ja talouden arviointi, hallinnon ja talouden tarkastus tai tilintarkastus on antanut aihetta;
- 6) päättää muista tarkastuslautakunnan tehtäväläa koskevista asioista, ellei asia kuulu muulle kaupungin viranomaiselle.

Lisäksi tarkastuslautakunta vastaa sidonnaisuusrekisteriin liittyvistä tehtävistä (hallintosääntö § 106).

Tarkastuslautakunta on pyrkinyt samalla edistämään toiminnallisen ja taloudellisen itsearvioinnin kehittämistä kaupungin kaikilla toimialoilla.

Tarkastuslautakunnan toimintamuodot ja arviointikertomuksen valmistelu

Tarkastuslautakunnan arviointi pohjautuu talousarviokirjan teksteihin. Valtuuston hyväksymä talousarviokirja on merkittävin työväline kun tarkastuslautakunta suunnittelee kysymyksiä kuultaville. Paikoin myös muut valtuuston päätökset toimivat pohjana arvioinneille.

Tarkastuslautakunnan kokouksissa käsiteltiin tilikauden 2020 arvioinnin aikana hallinto- ja konsernipalveluita, sivistyksen ja osaamisen toimialuetta, elinvoiman toimialuetta, sosiaali- ja terveystoimialaa sekä vesihuoltoliikelaitosta. Tytäryhtiöistä arvioitavina olivat Riihimäen Kaukolämpö Oy, Riihimäen Kotikulma Oy sekä Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy. Lisäksi kuultiin vt. kaupunginjohtajaa.

Tarkastuslautakunta on tehnyt arviointiaan tutustumalla erilaisiin kirjallisiin materiaaleihin (esimerkiksi toimielinten pöytäkirjat, talousarvio, tilinpäätös, tilintarkastajien muistiot), haastattelemalla viranhaltijoita ja tytäryhtiöiden johtoa, pyytämällä kirjallisia vastauksia ja käymällä tutustumiskäynnillä kahdessa kaupungin yksikössä.

Tarkastuslautakunnan vuotta 2020 koskevaan arviointikertomukseen keräämät havainnot perustuvat tietoon, joka on saatu seuraavista lähteistä:

- tavoitteiden toteutumista koskevat selvitykset tilinpäätöskirjassa;
- tarkastuslautakunnan vuoden 2020–2021 aikana kokous- ja muun työskentelyn yhteydessä tekemät havainnot (kokoukset, viranhaltijoiden haastattelut, asiakirjat, toimielinten pöytäkirjat yms.);
- yksikköön kohdistuneet käynnit; arviointivuoden 2020 aikana tarkastuslautakunta vieraili Nuorisokeskus Monarilla sekä kaupunginmuseossa;
- tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen tuottama aineisto.

Arviointikertomus on laadittu osaltaan toimintakertomuksessa esitettyjen tietojen perusteella, eikä tietoja ole lähtökohdaisesti toistettu arviointikertomuksessa. **Toimintakertomus, henkilöstöraportti ja arviointikertomus ovat yhdessä toimiva kokonaisuus, ja niitä on hyvä lukea rinnakkain.**

1.2. Tilintarkastusyhteisön toiminta

Valtuustokauden 2017–2021 ajan tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimi tilikauden 2020 tarkastuksessa JHT, KHT Minna Havia-Niemi.

Tilintarkastusyhteisön raportointi

Tilintarkastaja on raportoinut tilikauden 2020 tarkastusohjelmaan sisältyvien tarkastusten tuloksista tarkastuslautakunnan kokouksissa kaksi kertaa. Raportointi on käsittänyt seuraavat tarkastukset:

- Tilinavauksen tarkastus
- Sijoitustoiminta
- Kuntalain 130 §
- Lautakuntapäätösten tarkastus
- Tuottojen tarkastus
- Hallintosääntö ja ohjeet
- Sopimustenhallinta
- Olennaisten kulujen tarkastus; ostot
- Kilpailutusten tarkastus ja urakkavakuuksien hallinnan tarkastus
- Palkkojen tarkastus
- Oppilastiedot
- Taloushallinnon, hr- ja palkkahallinnon käyttöoikeuksien tarkastus
- Talousarvion käsittely ja noudattaminen
- Myönnetty avustukset
- Rahat ja pankkisaamiset
- Viranhaltijapäätösten tarkastus
- Pysyvien vastaavien tarkastus
- Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastajan raporteissa esitetyt keskeiset havainnot ja suositukset käsitellään ao. toimialoilla/-alueilla ja tarkastuslautakunta seuraa suositusten huomioon ottamista kaupungin organisaatiossa. Tilintarkastajan ja sisäisen tarkastajan vuoden 2020 aikana antamien suositusten toimeenpano on ollut paikoin hidasta muun muassa koronapandemian johdosta. Osa suosituksista on vielä toimeenpanematta, vaikka paljon suosituksista on myös toimeenpantu.

Tilinpäätöksen 2020 tarkastaminen ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2020

Tilintarkastaja raportoi tilinpäätöksen tarkastuksen tuloksista tarkastuslautakunnan kokouksessa 22.4.2021 ja luovutti tarkastuslautakunnalle 22. huhtikuuta 2021 päivätyn tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020.

Tilintarkastaja on tarkastuksen tuloksena todennut seuraavaa:

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserni-valvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitiilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

2. Aiempien suositusten vaikuttavuus

Kaupunginvaltuusto käsitteli vuotta 2019 koskevan arviointikertomuksen kokouksessaan 1.6.2020. Valtuusto päätti merkitä arviointikertomuksen tiedoksi ja pyytää kaupunginhallitusta ottamaan huomioon arviointikertomuksessa esille tulleet asiat sekä saattaa toimialojen vastaukset tarkastuslautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Kaupunginhallitus on 8.6.2020 päättänyt merkitä vuoden 2019 arviointikertomuksen tiedoksi ja saattaa sen tiedoksi ja huomioon otettavaksi lautakunnille. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 25.1.2021 päättänyt merkitä vuoden 2019 arviointikertomuksen toimenpiteet tiedoksi ja saattaa toimenpiteet edelleen tiedoksi tarkastuslautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto on merkinnyt toimenpiteet tiedoksi kokouksessaan 1.2.2021.

Valtuustokauden aikana näimme hyvin eritasoisia reagoineita tarkastuslautakunnan suosituksiin liittyen. Vuoden 2017 arviointikertomuksen hyödyntäminen kaupungin kehittämissä lienee ennätyksellisin ja perusteellisin ainakin tällä vuosituhanella. Sen sijaan vuoden 2019 arviointikertomus jäi vähemmälle huomiolle muun muassa sen takia, että hallitus ei edellyttänyt lautakunnilta lausuntoja siitä, mihin toimenpiteisiin arviointikertomus antaa aihetta. Myös tarkastuslautakunnalle ja valtuustolle tiedoksi tulleissa arviointikertomuksen käsittelyn asiakohdissa näkyy, että suositukset eivät lautakunnissa herättäneet erityisiä pohdintoja.

15.9.2020 § 131

Kaupunkikehityslautakunta on päättänyt kokouksessaan 18.8.2020 § 115 ilmoitusasiat, että arviointikertomus otetaan tarkemmin käsittelemään.

Tarkastuslautakunta on nostanut raportissaan esille 1.8.2019 hallintosääntömuutoksen myötä tulleen organisaatiomuutoksen, jossa kaupungin hallituksen toimialalle perustettiin uusi elinvoiman toimialue. Tarkastuslautakunta on esittänyt raportissaan kiitokset vanhan kaupunkikehityksen toimialueen ja uusien elinvoiman ja teknisen palvelukeskuksen käynnistämät kehittämistoimenpiteet jotka ovat tarkastuslautakunnan havaintoja ja suosituksia tukevia.

Arviointikertomuksessa ei ole esitetty mainittavia suosituksia tai toimenpidesuosituksia teknisen palvelukeskuksen tai elinvoiman toimialueiden osalta.

Yhteisenä tarkastuslautakunnan suosituksena on talousarvioprosessin aikaistaminen. Tässä tulisi kiinnittää huomiota erityisesti osallistamiseen ja, että kaupunginhallituksen raamiin tulee suhtautua sitovana.

Ehdotus/elinvoimajohtaja, kaupungininsinööri:
Kaupunkikehityslautakunta päättää merkitä vuoden 2019 arviointikertomuksen tiedoksi.

Kaupunkikehityslautakunta pitää perusteltuna talous- ja toimintasuunnitelman laadinnan aikaistamista.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Sihy 23.9.2020 § 122

Tarkastuslautakunta on nostanut raportissaan esille 1.8.2019 hallintosääntömuutoksen myötä tulleen organisaatiomuutoksen, jossa kaupungin hallituksen toimialalle perustettiin uusi elinvoiman toimialue. Tarkastuslautakunta on esittänyt raportissaan kiitokset vanhan kaupunkikehityksen toimialueen ja uusien elinvoiman ja teknisen palvelukeskuksen käynnistämät kehittämistoimenpiteet jotka ovat tarkastuslautakunnan havaintoja ja suosituksia tukevia.

Arviointikertomuksessa ei ole esitetty mainittavia suosituksia tai toimenpidesuosituksia teknisen palvelukeskuksen tai elinvoiman toimialueiden osalta.

Yhteisenä tarkastuslautakunnan suosituksena on talousarvioprosessin aikaistaminen. Tässä tulisi kiinnittää huomiota erityisesti osallistamiseen ja, että kaupunginhallituksen raamiin tulee suhtautua sitovana.

Lautakunta pitää perusteltuna talous- ja toimintasuunnitelman laadinnan aikaistamista.

Ehdotus/sivistysjohtaja ja elinvoimajohtaja:
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää merkitä vuoden 2019 arviointikertomuksen tiedoksi.

Lautakunta pitää perusteltuna talous- ja toimintasuunnitelman laadinnan aikaistamista

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunkikehityslautakunnan päätös 15.9.2020 § 131 ja sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätös 23.9.2020 § 122 koskien arviointikertomusta 2019. Arviointikertomuksen havainnot eivät ilmeisesti aiheuttaneet lautakunnissa juuri pohdintaa.

Nykyinen kuntalaki edellyttää, että tarkastuslautakunnan arviointityö kohdistuu myös konserniyhtiöihin siltä osin, kun valtuusto on asettanut niille tavoitteita. Tarkastuslautakunta onkin arviointikertomuksissaan arvioinut myös konserniyhtiöiden tuloksia. Kaupunginhallituksen vastauksissa arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin on tytäryhtiöiden rooli ollut pienekkö.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupunginhallitus ottaa konsernijohtoon roolissa jatkossa enemmän kantaa myös merkittävien tytäryhtiöiden osalta esiin nostettuihin havaintoihin.

3. Riihimäki-strategia

Riihimäki-strategiaa 2030 päivitettiin viimeksi vuonna 2019. Tuolloin kaupungin visiota kirkastettiin ja strategian kärkihankkeita terävöitettiin. Kokonaisuudella vastataan kuntalain 37 §:n vaatimuksiin. Kaupungilla on lisäksi muita asiakirjoja, jotka ovat avainasemassa strategian jalkauttamisessa. Kokonaisuus rakentuu seuraavasti:

- 1) Strategian tavoitteena on määritellä mihin pyritään — Mitä tehdään?
- 2) Poliittikaohjelmilla määritellään miten toimitaan, että päästään tavoitteisiin — Miten toimitaan/tehdään?
- 3) Hallintosäännöllä määritellään kuka päättää ja vastaa siitä, että päästään tavoitteisiin — Kuka vastaa/tekee?

Valtuustokauden alussa kaupunki laati seuraavat valtuuston hyväksymät poliittikaohjelmat:

Ympäristöpolitiikan (KV 20.8.2018) tavoitteena on, että ympäristöpolitiikasta tulee entistä selkeämmin Riihimäki-strategian toimeenpano-ohjelma. Ympäristöpolitiikan avulla varmistetaan Riihimäen kehittyminen hiilineutraaliksi kiertotalouden esimerkkikaupungiksi. Ympäristöpolitiikan avulla kaupunki huolehtii myös hyvästä ympäristön tilasta. Ympäristöpolitiikkaa seurataan toteuttamalla vuosittain johdon kuuleminen ja laatimalla ympäristöraportti.

Henkilöstöpolitiikalla (KV 1.6.2018) ja sen toimenpideohjelmalla toimeenpannaan osaltaan kaupungin strategiaa. Henkilöstöpoliittiset linjaukset kuvaavat, miten kaupungin strategiaa toteutetaan henkilöstöjohtamisen osalta. Henkilöstöpolitiikan toteutumista seurataan erilaisten mittareiden avulla, joiden toteutumista raportoidaan vuosittain muun muassa henkilöstöraportissa.

Elinkeinopolitiikan (KV 19.3.2018) keskeinen tavoite on työpaikkojen määrän kasvattaminen. Elinkeinopolitiikan tavoitetila 2030 on yrittäjähenkkinen Riihimäki, joka tunnetaan maan parhaiten yritykset huomioivasta kunnallisesta toimintakulttuuristaan. Välillinen tavoite on myös vaikuttaa työpaikakkehityksen avulla positiivisesti Riihimäen asukasluokkaan ja tuloverokertymään sekä työllisyysasteeseen. Elinkeinopolitiikan toteutumista seurataan samoilla mittareilla kuin kaupunkistrategian strategista päämäärää ”Elinkeinoelämän ja osaajien kohtaamispaikka”. Elinkeinopolitiikan seuranta suoritetaan elinkeinoelämän neuvottelukunta.

Hyvinvointipolitiikan (KV 20.08.2018) tavoitteena on ohjata kaupungin toimintaa siten, että kuntalaiset voivat paremmin, sosiaali- ja terveyspalvelujen ja kaupungin elinvoimaisuus lisääntyy. Hyvinvointipolitiikan toteutumista seurataan osana talouden ja toiminnan suunnittelua sekä erikseen vuosittain laadittavassa hyvinvointikertomuksessa.

Omistajapolitiikka (KV 16.4.2018) sisältää periaatteet, joilla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia. Omistajapolitiikka sisältää linjaukset siitä, missä kaupungin on perusteltua olla omistajana ja sijoittajana ja edelleen kuka omaisuuden arvosta ja käytöstä vastaa. Linjauksissa määritellään kaupungin pääoman ja eri omaisuuserien omistamiseen, hankintaan, luopumiseen ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet.

Osallisuuspolitiikka (KV 4.6.2018) edistää riihimäkeläisten aitoa mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa kunnan päätöksentekoon ja palvelujen kehittämiseen; rakentaa erilaisia yhteistyöverkostoja kuntalaisten, järjestöjen, kolmannen sektorin sekä yksittäisten palveluyritysten kanssa. Lisäksi tavoitteena on, että kuntaorganisaatio uudistuu rohkeasti ja ottaa käyttöön osallistavat tavat toimia sekä juurruttaa osallistumisen käytäntöjä. Hyvinvointikertomuksen yhteydessä raportoidaan vuosittain osallisuuden edistämisen toimenpiteistä ja kuinka niissä on onnistuttu. Toimialuejohtajat vastaavat oman toimialansa seurannasta ja raportoinnista.

Maapolitiikan (KV 4.6.2018) tavoitteeksi on asetettu edellytysten luominen kaavoitukselle, yhdyskuntasuunnittelulle ja rakentamisen ohjaukselle. Strategian mukaan maapolitiikka käsittää ne toimenpiteet, joita kaupunki käyttää maan hankintaan ja luovutukseen tavoitteenaan vaikuttaa ympäristön ja kaupungin kehitykseen. Maapolitiikan toteutumisesta laaditaan raportti vuosittain.

Hankintapolitiikan (KV 3.6.2019) strategisena tavoitteena on tehostaa kaupungin taloutta, parantaa hankintojen laatua ja kehittää hankintojen suunnitelmallisuutta. Hankintapolitiikan tavoitteena on lisäksi varmistaa paikallisen elinkeinoelämän mahdollisuudet osallistua Riihimäen kaupungin järjestämiin tarjouskilpailuihin ja taata osaltaan kaikkien toimittajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

Valtuusto on edellyttänyt myös sivistyspolitiikan laatimista, mutta sellaista ei kuitenkaan ole tuotu valtuustolle hyväksyttäväksi. Lisäksi kaupungilla on kolme kaupunginhallituksen hyväksymää politiikka-asiakirjaa: riskienhallintapolitiikka (KH 29.4.2019), tietosuojapolitiikka (KH 13.8.2018) ja tietoturva-politiikka (KH 13.8.2018).

Erillistä vaikutustenarviointia ei ole kahdeksasta politiikasta tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan tehty. Ympäristöraportti ja henkilöstöraportti julkaistaan tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain. Niissä käsitellään asioiden toteutumista kaupungissa. Ympäristöraportissa vaikuttavuusanalyysi ilmenee siten, että siinä tarkastellaan miten tavoitteita on omaksuttu ja miten tavoitteen mukaisia asioita on konkreettisesti toteutettu ja mitä tavoitteita on saavutettu. Henkilöstöraportissa ei ole tässä tarkoitettua vaikuttavuusanalyysia. Hen-

kilöstöraportissa käydään määrämuotoisesti läpi henkilöstöä koskevaa asiaa ja toteumalukuja. Tätä voi pitää vuosittaisena tarkasteluna henkilöstöä koskevien tunnuslukujen osalta, mutta varsinaista vaikuttavuustarkastelua ei ole tunnistettavissa tuosta henkilöstöraportista.

Elinkeinopolitiikan vaikuttavuudesta ei ole tehty mitään erillisarviota. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan elinkeinopolitiikassa mainituin mittarein vuositason laaditaan vuosittain ja laajempi hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa. Valtuustokauden vaikuttavuusanalyysi tulisi toteuttaa laajassa hyvinvointikertomuksessa. Tässä vaikuttavuusanalyysissä on otettava kantaa siihen, miten hyvinvointipolitiikan tavoitteet ovat toteutuneet valtuustokauden aikana.

Omistajapolitiikkaan liittyen valtuustokauden loppupuolella on tehty konsernijohtamista koskeva kysely. Riihimäen kaupunki on mukana Toimivat kuntakonsernit -verkostotyöskentelyssä, jossa arvioidaan konsernijohtamisen tilaa. Omistajapolitiikan vaikuttavuuden arviointia ei ole erillisenä laadittu. Osallisuuspolitiikasta, maapolitiikasta eikä hankintapolitiikasta ole vai-

kuttavuusanalyysiä tehty kuluneen valtuustokauden aikana. Nyt kun ohjelmat ovat olleet voimassa vähintään kaksi vuotta, on vaikuttavuusarvioinnin aika.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin mukaan kaikkia politiikkaohjelmia ei ole kattavasti jalkautettu eivätkä ne kaikki näy tekemisessä järjestelmällisesti. Niitä kaikkia ei ole johdettu tai toteutettu suunnitelmallisesti. Osalla luottamushenkilöistä ja henkilöstöstä näyttäisi olevan jopa käsitys siitä, että niistä on luovuttu. Valtuustohan on 3.6.2019 § 53 päättänyt, että politiikkaohjelmista luovutaan ja niiden keskeisimmistä sisällöistä yhdistellään niin sanottu toimintatapa-asiakirja. Koska kyseistä asiakirjaa ei ole laadittu, ovat politiikkaohjelmat edelleen voimassa. Ohjelmat sisältävät merkittäviä linjauksia ja toimintatapoja, eikä niistä pidä luopua ennen kuin toimintatapa-asiakirja on valtuustossa hyväksytty. Tarkastuslautakunta toteaa, että valtuuston päätöksen muotoilu on ollut sekava.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että politiikkaohjelmien voimassaolo tehdään kaikille selväksi ja näkyväksi

Kvalt. 53 §

Esitys/Kaupunginhallitus:

Valtuusto

- hyväksyy uudet strategiset kärkihankkeet jatkovalmistelua varten;
- hyväksyy strategisen vision ja päämäärien selkiyttämisen valmistelun; ja
- hyväksyy, että politiikkaohjelmista luovutaan ja niiden keskeisimmistä sisällöistä yhdistellään ns. toimintatapa-asiakirja.

Päätös:

Valtuusto hyväksyi yksimielisesti kaupunginhallituksen esityksen.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 3.6.2019, että politiikkaohjelmista luovutaan ja niiden keskeisimmistä sisällöistä yhdistellään ns. toimintatapa-asiakirja.

4. Kärkihankkeet

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan toteutumatta jääneet tavoitteet pitäisi perustella kaupunginvaltuustolle nykyistä huolellisemmin. Kaupunginvaltuustolle olisi varmasti hyödyllistä tietää, mitä toteutumatta jääneille tavoitteille aiotaan jatkossa tehdä. Ovatko ne olleet liian epärealistisia? Pitääkö niitä muuttaa? Vai pitääkö niiden toteutumiseksi vain tehdä jatkossa enemmän töitä?

Tarkastuslautakunta suosittelee, että toteutumattomat tavoitteet raportoidaan huolellisemmin kaupunginvaltuustolle.

#RakasRiksu	Toteu ma	#RoboRiksu	Toteu ma	#UusiRiksu	Toteu ma	#RipeäRiksu	Toteu ma
Asukastyytyväisyys on noussut tasosta 3,2 tasolle 3,4 (asukas-kokemus).		-	-	Väestömäärän kasvu 0,2 % koko kaupungissa vuonna 2020.		On otettu käyttöön 5 uutta sähköistä palvelua. Kukin toimialue ottaa vähintään yhden uuden järjestelmän käyttöön.	
Asukaskyselyyn vastaa vähintään 700 asukasta.		Riihimäen lukiossa järjestettävien lukion robotiikkaopetuksen kursseille osallistuu vähintään 60 opiskelijaa.		Asemanseudun yleissuunnitelman valmiusaste 100 %.		Digitalisaatio-ohjelman valmiusaste 100 %.	
Henkilöstökyselyssä johtamisen onnistumiseen liittyvät arviot, tulos > 4.		Yleissivistävän opetuksen opettajista vähintään 50 opettaa robotiikkaa.		Suositteluindeksi; henkilöstökyselyssä kaupungin suositteluindeksi työpaikaksi tuttavil- leen tulos on > 4.		Järjestelmä kerta-palkkioiden käyt- tämiseen osana kannustavaa palk- kausta vakiinnute- taan, maksettujen kertapalkkioiden määrää ja kohden- tumista seurataan ja varattu määrära- ha käytetään.	
Yhdyskuntajätteen määrä kg/asukas pienenee vuosittain 2 %.		Kaupungin toiminnoissa käytettävien robotiikka- ja IoT-innovaatioiden määrä kasvaa. Riihikodissa toteutettu 1 hyvinvointitekno- logian robotiikan ja IoT:n yhteishanke.		Yhteiskäyttöisiä liikku- misvälineitä otetaan käyttöön.		Kaupungin tilojen käytettävyy- syy 5 %.	
Kaupungin väestölinen huoltosuhde kehittyi koko maan huoltosuhtetta paremmin.		Robotiikkaan ja IoT:hen profiloituneiden yritysten toimintaedellytykset paranevat ja määrä kasvaa. Riihimäen lukion opiskelijoista väh. 5 suorittaa TET-jakson robo- tiikkaan erikoistuneissa yrityksissä.		Verotulojen kehitymisellä taataan vakaa kuntatalous. Riihimäkeläisten ennakonpidätyksenalaisten tulojen muutos on koko maan keskiarvoa korkeampi.		Palveluiden kustan- nukset ovat vertai- lukuntien keskiar- voa alempia.	

	Tavoite ei toteutunut
	Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida
	Tavoite ei ole täysin toteutunut tai kaikkien tavoitteiden osalta raportointia ei ole tehty
	Tavoite on toteutunut

Kaupungin tavoitteiden toteutuminen värikoodein. Yhdeksästätoista asetetusta tavoitteesta kahdeksan jäi toteutumatta. Lisäksi kuuden tavoitteen toteutuminen on merkitty valkoisella, sillä niiden osalta toteumaa ei voitu raportoida tilinpäätöksessä 2020

5. Tulostulokset

Tarkastuslautakunnan arvioinnin mukaan kärkihankkeisiin liittyvät tulokortin tavoitteet ja raportointi vaativat täsmennyistä. Tulokortissa olevat nostot ja mittarit ovat hyvin eritasoisia. Tasapainotettu tulokortti voidaan tehdä kaupunkitasoisena, jos tavoitteet ovat selkeitä ja toiminnan ohjaukseen liittyvä mittaristo on selkeä. Tällöin siinä kuvattaisiin pitkäaikaisia ja nimenomaan strategisia tavoitteita.

Vuoden 2020 tavoitteet kuvattiin uudenmallisella kaupunkitasoisella tulokortilla. Läpileikkaavina teemoina kärkihankkeiden tavoitteiden asettelussa olivat asiakas-, prosessi-, henkilöstö-, resurssiviisuus- ja talousnäkökulmat. Vuosittaisia kaupunkitasoisesti mitattavia tavoitteita syntyi näin 20. Tulokortissa on määritelty vuosittaisten tavoitteiden tavoin 20 tavoitetta vuodelle 2030.

Taloussuunnittelun yhteydessä vuoden 2021 tuloskorttiin lisättiin digitalisaationäkökulma. Tuo näkökulma ei kuitenkaan ehtinyt suunnitteluvaiheessa tavoittaa konserniyhtiöistä muita kuin Riihimäen Tilat ja Kehityksen, mikä ei tietenkään anna hyvää kuvaa konserniyhtiöiden ohjauksesta. Vuodelle 2021 tavoitteita määriteltiin 4 lisää, arviointikertomuksen kirjoitus-
hetkellä niitä on 24. Tarkastuslautakunta on tarkastellut myös konserniyhtiöiden tuloskortteja ja seurannut yhtiöiden tavoitteiden saavuttamista niiden kautta. Osa yhtiöistä on täyttänyt tuloskortit tavoitteilla tunnollisesti, mutta niillä on jäänyt melko paljon tavoitteita toteutumatta. Toisaalta esimerkiksi Riihimäen Kaukolämpö Oy:n tuloskortissa on paljon tyhjää, mutta vähät asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Näiden havaintojen pohjalta tarkastuslautakunta kysyy, sopiiko kaupunkitasoisen tuloskortin pohja sellaisenaan konserniyhtiöille?

Päädyttyäessä jatkamaan nykyisellä tuloskortilla myös konserniyhtiöissä tarkastuslautakunta esittää pohdittavaksi menetelmää, jossa kaupunkitasoiset vuositavoitteet olisivat konserniyhtiöiden hallitusten käytettävissä, kun ne pohtivat omia tavoitteitaan. Tällöin saataisiin yhtiöiden tavoitteet paremmin synkroniin kaupungin tavoitteiden kanssa. Tämä edellyttäisi todennäköisesti vähintään sitä, että kaupunginhallitus aikaistaisi tavoitteiden määrittelyn syyskuulle.

Nykyisessä tuloskortissa tulee määriteltyä sekä seuraavan vuoden tavoite että tavoite noin kymmenen vuoden päähän. Jälkimmäistä on toki ajan kuluessa tarkistettava. Tarkastuslautakunta jättää kaupunginhallitukselle pohdittavaksi, kannattaisiko tai voisiko näkökulmia yhdistellä niin, että kokonaistavoitemäärää saataisiin pienennettyä. Näin tavoitteet voitaisiin saada selkeämmin koko henkilöstön tietoisuuteen. Voisiko esimerkiksi resurssiviisautta ja digitalisaatiota sisällyttää kaikkiin tavoitteisiin ilman, että ne ovat erillisiä näkökulmia, jolloin niistä saataisiin todella kaupunkitasoiset tavoitteet? Samoin voitaisiin miettiä pidemmän tähtäimen tavoitteisiin tiekarttaa eli välivuosien tavoitteita, jotta tehty työ varmasti kohdentuisi pitkäjänteisesti tulevaisuuteen.

Sitten kun tulostkorttia seuraavan kerran muutetaan, tarkastuslautakunta suosittelee, että tavoitteet asetettaisiin tiekarttamuotoisesti, jolloin luottamushenkilöiden olisi helpompi seurata niiden toteutumista. Kaikki tavoitteet kun eivät ole sellaisia, jotka voisivat yhden vuoden aikana toteutua.

[illegible]

6. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Koronapandemialla oli vuonna 2020 merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Käyttötalouden kannalta merkittäviä olivat koronasta johtuvat kustannukset, joita kaupunkitasoisesti kirjattiin kaikkiaan 2,8 milj. euroa. Tulojen menetyksiä aiheutui koronavuoden aikana sulkutoimenpiteistä (muun muassa museot, liikuntapalvelut, päivähoito, kansalais- ja musiikkiopisto). Riihimäen kaupungin sai kuitenkin valtiolta koronakompensaatiota yhteensä 7,3 milj. euroa. Valtionosuudet ovat tuloslaskelmassa käyttötalouden jälkeen tuleva erä, joita ei ole korvamerkitty. Riihimäen kaupungin tilinpäätös oli 14,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Tarkastuslautakunta muistuttaakin, että valtuuston kokouksissa on peräänkuulutettu tuon ylijäämän käyttämistä koronasta jälkikäteen ilmeneviin kustannuksiin esimerkiksi työllisyydenhoidossa, varhaiskasvatuksessa, koulutuksessa sekä sosiaali- ja terveystoimissa.

Kaupunginhallituksen toimialalla toimintatuottoja saatiin 700 tuhatta euroa vähemmän kuin tavoitteena oli. Toimintamenoissa toimialan henkilöstömenot, palvelujen ostot sekä avustukset olivat merkittävin erä menojen alituksessa. Menot olivat kaikkiaan 2,3 milj euroa pienemmät. Toimintakatetasolla eroa talousarvioon syntyi 2 miljoonaa euroa. Alkuperäisen talousarvion sitova toimintakatetaso sisälsi 4,8 miljoonan euron sopeutuksen, joka toteutui 1,1 miljoonaa euroa parempana. Sosiaali- ja terveystoimialan toimintatuloja syntyi 1,7 miljoonaa euroa talousarviota enemmän ja menoja 2,6 miljoonaa euroa talousarviota enemmän. Menojen ylitystä syntyi sekä sosiaali- että terveyspalveluiden puolella. Toimintakatetaso ylittyi 0,9 miljoonaa euroa.

Kaupungin kokonaislainakanta oli vuoden lopussa 69,4 miljoonaa euroa, mikä oli 7,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin

edellisen vuoden tilinpäätöksessä. Kaupungin lainanhoitokate oli tyydyttävällä tasolla.

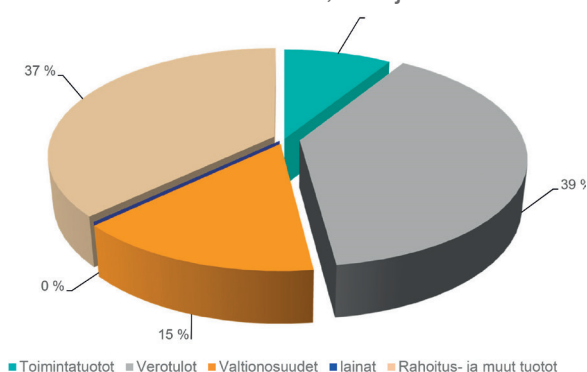
Riihimäen kaukolämpö Oy:n osakkeiden myynnin myötä kaupungin kassaan jäi sovittu lainanlyhennyksen jälkeen noin 12 miljoonaa euroa, josta sijoitettiin ensin 9 miljoonaa. Jouluukuussa 2020 kaupunki sijoitti vielä 3 miljoonaa euroa lisää. Näinkin suuri summa edellyttää maltillista, hyvin kilpailutettua sijoitustoimintaa. Tilintarkastajan huomautuksen sekä valtuuston päättämän rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteiden jälkeen sijoitukset toteutettiin. Tuotto vuodelta 2020 jäi kuitenkin vaatimattomaksi, minkä valtuusto huomasi joulukuun 2020 kokouksessaan.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että sijoituslinjaukset tarkistetaan niin, että valtuusto käyttää ohjausvaltaansa tarkemmin, sillä sekä riskin että tuottopotentialin kannalta katsottuna on merkittävä ero siinä, onko kaupungin sijoitussalkun osakepaino 50 % vai 0 %. Valtuuston hyväksyttyä periaatteet uudelleen sijoitussalkku olisi tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan syytä kilpailuttaa pankeilla, taloushallinnon tueksi valitun asiantuntijaryhmän avustuksella.

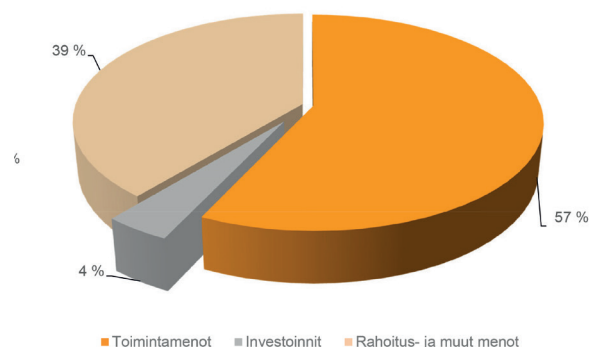
Riihimäkkonsernin toimintatuotot olivat 95,5 miljoonaa euroa ja toimintakulut 235,6 miljoonaa euroa. Vuosikatteella katettiin 195,8 % poistoista. Konsernin tilikauden ylijäämä oli 13,8 miljoonaa euroa. Konsernin omavaraisuusaste oli 47,1 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 65 %.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että kaupungin tulos vuodelta 2020 on hyvä ja valtuuston asettamien tavoitteiden mukainen. On kuitenkin otettava huomioon, että koronakompensatioilla oli tässä suuri merkitys.

Kokonaistuotot 220,2 milj.euroa

Kokonaismenot 214,6 milj.euroa

7. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto ei ole pääsääntöisesti asettanut toiminnallisia tavoitteita toimialalle ja toimialueille täsmällisesti. Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat useimpien kohdalla kaupunkitasoisessa tulokortissa esitetyt tavoitteet. Kaupunkitasoisessa tulokortissa vastuutoimialueita/-aloja on kärkihankkeille kuitenkin nimetty paikoin kaksi ja toisaalta tiedetään, että soveltuvin osin kaikki panostavat kaikkiin kärkihankkeisiin. Sosiaali- ja terveystoimialalle on asetettu tunnuslukutaulukossa toiminnallisia tunnuslukutavoitteita myös talousarviossa.

Tarkemmat toiminnalliset tavoitteet on asetettu kaupungin hallituksen toimialueille käyttösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä. Nämä tavoitteet ovat sitovia kaupunginhallitukseen nähden. Kaupunginhallituksen toimialan käyttösuunnitelma on tuotu valtuustolle tiedoksi, mutta sosiaali- ja terveystoimialan käyttösuunnitelmaa ei. Kun huomioon ottaa myös sen, että talousarvion 2020 hyväksymisen yhteydessä jäi yli 6 miljoonan euron summa käyttösuunnitelmatasolla ratkaistavaksi, tulee pohdittavaksi, onko valtuusto käyttänyt ohjausvaltaansa riittävästi. Myös tilintarkastaja on tämän kysymyksen kaupungille esittänyt.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupunginvaltuuston ohjausvaltaa lisätään niin, että voidaan kiistattomasti todeta valtuuston asettaneen kaupungille taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota myös siihen, että kaupunginhallituksen hyväksymän käyttösuunnitelman käyttötalousosassa on paljon sanatarkkaa talousarvion toistoa. Tarkastuslautakunta ihmettelee syytä, sillä talousarviokirjan pitäisi olla ohjaavimpana asiakirjana kaikkein parhaiten eri ryhmien tiedossa.

Hallinto- ja konsernipalveluiden toimialue

Hallinto- ja konsernipalveluilla on tärkeä ohjaava rooli, kun halutaan päästä strategiasta toimeenpanoon. Tätä onkin työpajoissa pohdittu, mutta vielä on paljon tekemistä, että ohjaavien asiakirjojen hierarkian jäsentäminen ja niiden ohjaavan vaikutuksen ymmärtäminen kokonaisuudessa korostuu.

Tavoitteiden ja mittareiden määrittelyssä tulee jatkossa kiinnittää huomiota niiden ryhmittelyyn. Mittarit tulisi selkeämmin ryhmitellä jatkossa JHS 199 kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelma -käsikirjan mukaisiin kategorioihin.

Kaikki organisaatiomuutokset ja hallintoa koskevat ohjaavat asiakirjat työllistävät aina hallinto- ja konsernipalveluita, mutta tätä ei usein muisteta. Normaali kehittäminen kuuluu jokaiselle työstään innostuneelle ja siihen ammatillisesti kykenevälle. Nyt kehittämisen vauhti on ollut niin kova ja perusteita muuttava, että hallinto- ja konsernipalvelut eivät ole pysyneet täysin mukana.

Hallinto- ja konsernipalveluihin kuuluvan viestinnän ja markkinoinnin rooli tulee tulevina vuosina korostumaan, kun pohdimme sekä kaupungin pito- että vetovoimaa. Kaupunkien välisessä kilpailussa asukkaista ei enää menestystä entisillä resursseilla. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan Riihimäen kokoisella kaupungilla tulee olla riittävän kokonen ja koko sektorin kattava vakituinen henkilöstö, jotta asiassa voidaan onnistua. On tunnettava ja hyödynnettävä myös kaikki Riihimäellä toimivat julkiset ja yksityiset yritykset ja yhteisöt, jotka osaltaan haluavat markkinoida Riihimäkeä omista näkökulmistaan.

Hallinto- ja konsernipalvelujen tavoitteena oli ottaa käyttöön kaksi asianhallintajärjestelmän optiota, joilla parannetaan tukipalveluprosessin sujuvuutta ja tiedonsaantia. Tilinpäätösraportoinnin perusteella tarkastuslautakunta ymmärtää, että tavoite ei toteutunut, kun sähköisen kokousjärjestelmäosion käyttöönotto siirtyi vuodelle 2021.

Lisäksi hallinto- ja konsernipalveluiden aikomuksena oli panostaa ict-riskien minimointiin, saavutettavuusdirektiivin edellyttämiin toimenpiteisiin sekä intra- ja internetsivustojen uudistamiseen. Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan toimet ovat tältä osin edenneet suunnitellusti.

Elinvoiman toimialue

Rakennusvalvonnassa täysimääräinen sähköisiin toimintatapoihin siirtyminen tulee olemaan tulevien palveluiden sujuvuuden kannalta merkittävä kehitysaskel ja tavoite. Tämä tuo työntekijöille paremmat edellytykset kohdistaa omaa osaamistaanärkevimmin ja paremmin asiakkaita huomioiden. Esimerkiksi asemanseudun rakentumisen etenemiseksi on tärkeää, että kaikkia asiakasprosesseja saadaan nopeutettua.

Rakennusvalvonnan sitova toiminnallinen tavoite vuodelle oli, että lupahakemuksista 95 % myönnetään viiden viikon kuluttua hakemuksen jättämisestä. Tavoite toteutui.

Myös ympäristönsuojelussa sähköisten palveluiden kehittäminen vaatii jatkossa yksityiskohtaisempia sekä pitkäjänteisten tavoitteita että välitavoitteita jo talousarviosuunnitelmas-

sa. Koronapandemian vuoksi toteutumattomat laitoskäynnit ja -tarkastukset on syytä paikata heti, kun se on mahdollista.

Kaavoituksen sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2020 olivat:

- Asemanseudun yleissuunnitelman valmiusaste 100 %
→ toteutui
- Keskustan yleissuunnitelman valmiusaste 30%
→ päätettiin siirtää
- Jokikylän (Kanavakadun alueen) ja asemakaavoitus käynnistetty → toteutui

Maankäytön yhtenä tavoitteena vuodelle 2020 oli käynnistää vuonna 2016 alkaneen kehittämisohjelman mukaisesti maaomaisuuden luokittelu. Sen tavoitteena on ohjata kaupungin maaomaisuusreserviä yhä voimakkaammin kaupungin tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa, että kaupungin pääomia sitovassa maaomaisuudessa on kaikella omistamisella kaupunkia palveleva tarkoitus. Tavoite ei toteutunut.

Museoiden toiminnan painopiste oli kokoelmatyössä, joka koronatilanne huomioiden ajoittui tarkastuslautakunnan arvion mukaan sopivasti. Kaikissa kolmessa museossa edistettiin kokoelmien digitoimisastetta, arvoluokituksen aikaansaamista ja saavutettavuutta. Museopalveluissa kävijämäärien ja näyttelyiden tavoitteet toteutuivat alla olevalla tavalla.

Lasimuseo:

Kävijätavoite 27 000 (toteuma 22 565 / 83,6 %)

Kävijätavoite, ulkomailla järjestetyt näyttelyt 30 000 (toteuma 12 527 / 41,8 %)

Näyttelytavoite 11 (toteuma 8 / 72,7 %)

Tutkimustavoite 2 (toteuma 1 / 50 %)

Kaupunginmuseo:

Kävijätavoite 9000 (toteuma 4490 / 44,9 %)

Näyttelytavoite 3 (toteuma 3 / 100 %)

Taidemuseo:

Kävijätavoite 9000 (toteuma 6866 / 68,7 %)

Maksaneidenkävijöiden tavoite 2 400 (toteuma 3652 / 152,2 %)

Näyttelytavoite 3 (toteuma 4 / 133,3 %)

Hankkeet mahdollistavat kaupungille monien tärkeiden kehittämiskohteiden rahoituksen. Jotta tätä mahdollisuutta voitaisiin käyttää entistä enemmän, kannattaisi tarkastuslautakunnan arvion mukaan hankehallinnointi keskittää.

Sivistyksen ja osaamisen toimialue

Toimialue vastasi vuonna 2020 kaupungin #RoboRiksu strategian painopisteen toteutumisesta. Toimialueen palveluiden laadulla on myös merkittävä joko suora tai välillinen vaikutus muidenkin kärkihankkeiden päämäärien saavuttamisessa. Niin kuin vanhassa sanonnassa sanotaan "Hyvä kello kauas kuuluu." on varhaiskasvatus- ja koulupalveluiden hyvällä laadulla suuri merkitys perheiden muuttamiseen Riihimäelle. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tyytyväisiä vanhempia voitaisiin käyttää markkinointivaltina.

Robotiikkakampus, jota johtaa kehittämisjohtaja, siirtyi kesken vuotta hallinto- ja konsernipalveluihin. Talousarvion 2021 mukaan robotiikkakampus-vastuualue vastaa #RoboRiksu kärkihankkeen vetämisestä.

Nuorisopalveluiden vaikuttavuudella on myös merkitystä, kun tiedetään miten erityispalveluiden, kuten lastensuojelun kustannukset saattavat nousta. Tarkastuslautakunta näkee, että nuorisopalvelut voisivat vaikuttavuusmittareiden kautta pysyä paremmin tuomaan toimintansa tärkeyttä esiin.

Tarkastuslautakunta suosittelee nuorisopalveluita kehittämään vaikuttavuusmittareita. Ne voisivat jatkossa näkyä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen mittareissa.

Talousarvion mukaan sivistyksen ja osaamisen piti tilikauden aikana tehdä töitä strategisten kärkihankkeiden edistämiseksi vahvistamalla kuntalaisten osallisuutta, edistämällä opetuksen digitaalista oppimista, kehittämällä sähköisiä asiointipalveluja ja jatkamalla robotiikkaopetuksen koulutuksellisen jatkumon toimeenpanoa. Tarkastuslautakunta ei kuitenkaan löytänyt tilinpäätöksestä toteumaraportointia tältä osin.

Teknisen palvelukeskuksen toimialue

Talousarvion mukaan teknisen palvelukeskuksen piti vuonna 2020 jatkaa omaisuudenhallinnan osalta kaupunkiympäristön 30 miljoonan euron kunnossapitovelan pienentämisestä katujen ja puistojen saneeraustöillä sekä tehostamalla kunnossapitoa. Lisäksi keskeisinä tavoitteina oli palvelutuotannon kehittyminen siten, että asiakastytyväisyys paranee ja, että hidastetaan kaupungin tilojen ja kaupunki-infran arvon heikkenemistä kaupunginhallituksen talousraamin puitteissa. Tarkastuslautakunta ei kuitenkaan löytänyt tilinpäätöksestä selkeää toteumaraportointia näiden osalta.

Sosiaali- ja terveystoimiala

Sosiaali- ja terveystoimen toiminnalliset tavoitteet ja kehittämiskohteet, jotka on johdettu kaupungin strategiasta, olivat kotona asumisen tukeminen, teknologian ja digitalisaation hyödyntäminen, perhekeskuksen kehittäminen sekä päihde-

ja mielenterveyspalveluiden kehittäminen. Sosiaali- ja terveystoimi seurasi tunnuslukutavoitteiden toteutumista kuukausittain. Ymmärrettävästi koronapandemia on aiheuttanut monenlaisia vaikutuksia. Talousarviossa yllämainituille palveluille on määritetty tunnusluvut sekä tavoitteet 31.12.2020.

Vanhuspalvelut			
75 vuotta täyttäneet asiakkaat			
Säännöllisen kotihoidon kattavuus	11,4	11,0	12,65
Tehostetun palveluasumisen kattavuus	8,4	7,5	8,38
Omaishoidon tukea saavien osuus	3,0	4,0	3,8
Kotona asuvien osuus	91,6	92,5	91,62
Kotihoito/ kaikki asiakkaat yhteensä	367	400	425
Oman kotihoidon välitön asiakastyö%	49%	60%	54%
Omaishoidon tuki			
alle 65 vuotiaat	43	50	
65 vuotta täyttäneet asiakkaat	114	135	
Omaishoidon tuki yhteensä		185	Tilastointia muutettu.
Tehostettu palveluasuminen, kaikki asiakkaat	237	220	250
Kehitysvammaiset henkilöiden asumispalvelut yhteensä	89	85	80
Vaikeavammaisille tarkoitetut palvelut			
Vaikeavammaisten henkilöiden palveluasuminen asumisyksikössä	32	30	32
Vaikeavammaisten henkilökohtainen apu	124	140	128
Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palveluasuminen	65	60	79
Päihde- ja mielenterveyskuntoutujat, asumisen tuki kotiin	91	100	91
Perhe- ja sosiaalipalvelut			
Perhepalvelujen(Shl) asiakasmäärä	342	350	433
Lastensuojelun (Lsl) avohuollon asiakasmäärä	125	100	111
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä	83	78	68
Työttömien aktivointiaste	>40%	>40%	30,6
Palveluohjaus			
Palvelutarpeen arvioinnin odotusaika vrk		<7	0-4 vrk
Omaishoidon tuen päätöksen odotusaika vrk		<30	km. 25 vrk
Asumispalvelupaikan odotusaika vrk		<90	km.76 vrk

	Tavoite toteutui
	Tavoite ei toteutunut
	Suunta on oikea, mutta tavoitteeseen ei vielä päästy tehty
	Toteumaa ei voi arvioida

Toteumataulukon perusteella usea tavoite on jäänyt toteutumatta. Näyttää siltä, että palvelutarve on kasvanut odotettua enemmän. Tarkastuslautakunta kannustaa sosiaali- ja terveystoimialaa analysoimaan, millä keinoin enemmän tavoitteita voitaisiin jatkossa saavuttaa.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarviossa määritellyjen tunnuslukutavoitteiden toteutuminen. Vihreä merkitsee toteutunutta ja punainen toteutumatta jäänyttä. Valkoisen kohdalla arviointia ei ole voitu tehdä. Joissakin sosiaali- ja terveystoimialan tunnuslukutavoitteissa on enemmän kyse palvelutarpeen kehittymisen ennakoinnista ja käytännön toimintaa sekä palvelurakennetta kuvaavista tunnusluvuista, kuin varsinaisista talousarviotason sitovista tavoitteista.

8. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupungin toimintaympäristö koki vuonna 2020 merkittäviä muutoksia koronapandemian myötä. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupunki on selvinnyt toimintaympäristön muutoksista hienosti. Kaupungissa keksittiin koronapandemian aikana sellaisia uusia toimintatapoja, jotka ovat toivottavasti tulleet jäädäkseen. Sosiaali- ja terveystoimialalla senioripuistoilut ovat hyvä esimerkki tällaisesta uudesta ja innovatiivisesta toimintatavasta. Kaupunginhallituksen toimialalla elinvoiman toimialue käytti luovuutta ja kokeili yhtä uutta käytäntöä, tontinluovutuskilpailua. Edellä mainittujen kaltaisiin luoviin ratkaisuihin kannattaa jatkossakin pyrkiä.

Pandemia aikaansai kaupungissa ison digiloikan. Etätyö mahdollisti monien tehtävien sujuvan jatkumisen covid-19 sairautta aiheuttavasta viruksesta huolimatta. Etätyö on varmasti tullut jäädäkseen, vaikkakin joskus on harkittava, milloin yhteistyö on tehokkaampaa livenä.

Tarkastuslautakunta toivoo, että kaupunginhallitus kiinnittää huomiota pysyvästi muuttuneen toimintaympäristön potentiaalin havainnointiin ja hyödyntämiseen valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Muuttunut toimintaympäristö saattaa tuoda mukanaan sellaisia mahdollisuuksia, jotka eivät saisi lipsua kaupungilta käsistä. Ovatko esimerkiksi suomalaisten asumispreferenssit muuttuneet ja miten Riihimäen tulisi asia huomioida, jotta väestönkehitys saataisiin jälleen kasvavaksi?

Riihimäki talvella Kimmo Haapanen.

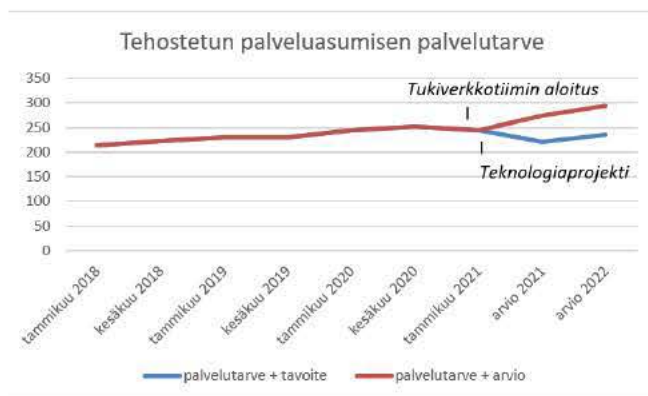
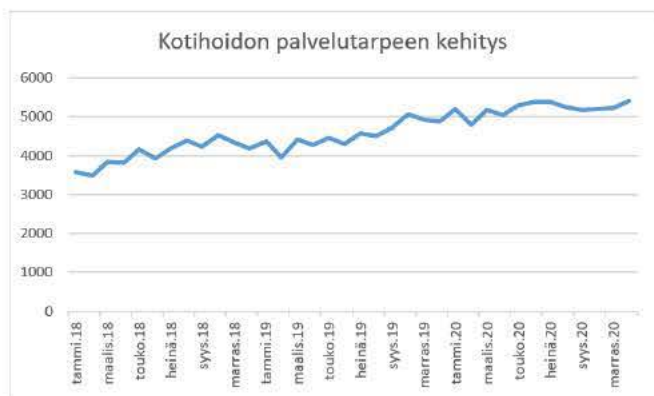

9. Toiminnan tuloksellisuus ja tarkoituksenmukaisuus

Sosiaali- ja terveystoimiala

Tarkastuslautakunta haastatteli sosiaali- ja terveysjohtajan lisäksi kirjallisten kysymysten muodossa myös terveyskeskuksen kuntayhtymää. Johtopäätösinä vastauksista voidaan todeta, että yhteistyössä on edelleen parantamisen varaa. Sosiaalihuollon, perhekeskuksen ja terveyskeskuksen toimintakulttuurit ovat erilaisia. Kaupungin kannan mukaan myöskään omistajaohjaus ei toimi halutulla tavalla. Kotona asumisen tukemisen tavoitteeseen ei päästy, sama kotihoidon

don kuntoutuksessa. Kuntoutussuunnitelmien toteuttamisessa kotikuntoutuksessa toivotaan varsinkin kuntayhtymän puolelta yhteistyötä sujuvammaksi. Vaikka kuluneena vuotena koronapandemia aiheuttikin ongelmia, on tärkeää, että kuntayhtymien fysioterapeuttien resursseja käytetään täysimääräisesti vanhusten kuntoutukseen suunnitelmien mukaisesti. Kuntoutuspalveluiden avulla pystytään tukemaan kotona asumista, joka tulevinakin vuosina vaatii lisää panostusta. Vuonna 2020 yli 70-vuotiaiden määrä lisääntyi 165:llä. Vanhuspalveluiden merkittävä kasvu edellyttää pitkántähtäimen suunnitelmaa palveluiden järjestämiseksi Riihimäellä.

Kasvun toteuma osoittaa, että sosiaali- ja terveystoimialan kehittämisprojekteille on todellista tarvetta. Tehostetun palveluasumisen lukumäärätavoite oli 220 vuoden 2020 lopussa, mutta toteuma oli 250.

Haastatteluiden perusteella todettiin, että perheiden sosiaaliin palveluihin liittyvien palvelutarpeiden arviointipyyntöjen ja lastensuojeluilmoitusten määrät olivat vähäisiä. Keskusteluissa ilmeni, että sijoitukset ja lastensuojelutapaukset ovat vähentyneet 25 % viimeisen kolmen vuoden aikana.

Arvioinnin perusteella tarkastuslautakunta suosittelee ja kannustaakin varhaiskasvatusta, kouluja ja nuorisopalveluita aktiivisemmin ja matalammalla kynnyksellä ennaltaehkäisevästi pyytämään palveluarviointeja ja laatimaan tarpeen vaatimia lastensuojeluilmoituksia, jotta sijoitusten positiivinen trendi jatkuisi.

Perhekeskuksen toimintamallin kehittäminen on jatkunut vuoden 2020 aikana. Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää asianomaisten huomiota siihen, että perhekeskuksen periaatekuvasta puuttuu olennainen verkoston osa, eli nuorisopalvelut. Lisäksi vaikka perhekeskus perustuu verkostomaiseen toimintaan, tarvitsee se kuitenkin haastatteluiden perusteella selkeän johtajan tai koordinaattorin, jonka johtamistyötä ohjausryhmä tukee. Perhekeskuksen ja terveyskeskuksen välisessä yhteistyössä näyttää myös olevan parantamisen varaa.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että perhekeskuksen ja terveyskeskuksen yhteistyön kehittämiseksi käynnistetään kehittämisprojekti, johon otetaan avuksi ulkopuolinen fasilitoija.

Elinvoiman toimialue

Tarkastuslautakunta teetti elinvoiman toimialueen esimiehille puoli vuotta organisaatiouudistuksen jälkeen kyselyn, jonka lautakunta uusi syksyllä 2020 kun organisaatiouudistuksesta oli kulunut vuosi. Vastanneiden yleinen mielipide oli, että uudistus oli tarpeen toteuttaa ja elinvoiman toimialueeseen kuuluvat yksiköt luovat hyvän ja tuloksekkaan kokonaisuuden. Vastaajien enemmistön mielestä vastuualueen tavoitteita ja toimintatapaa on uudistettu siirryttäessä uudelle toimialueelle. Kuitenkaan organisaatiouudistusta ei suunniteltu tai valmisteltu hyvin eikä organisaatiouudistus tukenut riittävästi siilomaisuuden poistamista. Väitteisiin "toimenkuvaani on tarkistettu toimialueen kokonaiskuva huomioiden" sekä "olen löytänyt uudesta organisaatiosta uusia työnkuvaani helpottavia ja tukevia kumppaneita" vastaukset jakautuivat selkeästi sekä puolesta että vastaan. Kysymykseen "poliittinen päätöksenteko tukee hyvin elinvoiman toimialuetta sen tavoitteisiin pääsemisessä" enemmistön vastaukset olivat neutraaleja.

Tarkastuslautakunnan yhteisenä johtopäätöksenä sekä ensimmäisen että toisen kyselyn perusteella on, että organisaatiouudistuksen etukäteissuunnittelu olisi pitänyt tehdä perusteellisemmin.

Elinvoiman toimialue on vuoden 2020 loppuun mennessä toiminut 1,5 vuotta. Elinvoiman toimialueella esimerkiksi rakennusvalvonnan voidaan sanoa olevan kaupungin positiivinen käyntikortti ulospäin. Kaavoituksessa pitkän tähtäimen suunnitelmat saavat kiitosta. Asemanseudun osalta nähtiin, että nyt kun Jokikylä on tyhjentynyt, ei asemanseudun rakentaminen vaadi ensimmäiseksi purkamista. Tarkastuslautakunnalle syntyi käsitys, että esimerkiksi virastotalo Veturi on kunnossa oleva ja toimiva. Arvioinnin perusteella voidaan myös todeta, että keskustan kaavoitus etenee tavoitteiden mukaisesti.

Virastotalo Veturi on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kunnossa ja toimiva. Kuva: Jenniina Nummela.

Kaupunginmuseo ja taidemuseo

Tarkastuslautakunta vieraili kaupunginmuseolla. Vierailun yhteydessä arvioitiin myös taidemuseon tilannetta. Todettiin, että museopalveluiden vastuualueen päällikön tehtävä oli siirretty 1.8.2020 elinvoimajohtajalta lasimuseon johtajalle. Samalla oli aloitettu muidenkin tehtävänimikkeiden ja tehtä-

Tarkastuslautakunta vieraili kaupunginmuseolla. Vierailun aiheena oli myös taidemuseo. Kuva: Teemu Virtanen.

vänkuvien tarkastelu. Tarkastuslautakunta viittaa edelliseen arviointikertomukseen, missä se ihmetteli nopeasti 1.8.2019 tehtyä organisaatiomuutosta, jota on muutettu vuonna 2020.

Edelleen tarkastuslautakunta suosittelee organisaatiomuutoksissa tarkempaa etukäteissuunnittelua ja muutoksen ajoittamista vuodenvaihteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön yhteydessä ilmeni, että kaupunginmuseon ja taidemuseon vuokrien määräytysperusteet eivät olleet yksiköiden vetäjille selvillä. Vuonna 2020 taidemuseon neliövuokra oli 10,08 euroa ja kaupunginmuseon neliövuokra 14,19 euroa.

Tarkastuslautakunta pohti myös, kannattaisiko taidemuseon nimessä tuoda esille Wähäjärveä. Kuva: Teemu Virtanen.

Tarkastuslautakunta näkee, että museopalveluiden vastuualueella on haluttaessa saavutettavissa paljon synergiaetuja. Operatiivisella tasolla ei nähdä huonona museoiden tilojen yhdistämistä, kunhan paikka soveltuu molemmille museoille. Tarkastuslautakunta arvelee, että teatterin, museoiden ja teatterihotellin yhteistyöllä voitaisiin saada lisättyä kävijöitä. Yhteistyön syventämisellä saataisiin myös voimaa yhteiseen markkinointiin, johon nykyisin eivät resurssit tunnu riittä-

vän. Molemmissa museoissa kokoelmatyöllä ja näyttelyiden esittelyn digitalisoinnilla saataisiin paremmin teoksia ja näyttelyitä esiteltä ilman henkilötyövuosien lisäyksiä.

Tarkastuslautakunnan mieleen tuli, että kannattaisiko Wähäjärven nimeä tuoda museon nimessä enemmän esille, jotta Riihimäen taidemuseo brändäytyisi paremmin?

Sivistyksen ja osaamisen toimialue

Nuorisopalvelut

Tarkastuslautakunta pystyi korona huomioiden tekemään arviointikäynnin nuorisopalveluiden toimipisteeseen Monarilla. Tuo vierailu oli hyvin avartava. Monari näytti olevan toimipisteestä edelleen hyvin toimiva. Nuoret asiakkaat ovat kerrotun mukaan tyytyväisiä tiloihin ja palveluihin. Myös henkilöstö piti tiloja toimintaan nähden sopivina.

Tarkastuslautakunta vieraili myös nuorisokeskus Monarilla. Kuva: Jenniina Nummela.

Tarkastuslautakunnalle esiteltiin Ohjaamon toimintaidea ja toiminnan tulokset. Arviointikäynnin perusteella näytti, että Ohjaamon toiminta on hyvin tarpeellista ja nykyaikaista. Tuli myös esille, että Nupin osaaminen pitäisi siirtää Ohjaamon toiminnan alle, koska synergiaetu on ilmeinen. Lisäksi esiin nousi, että Ohjaamo-toiminnan organisatorista sijoittumista voisi vielä pohtia, sillä Ohjaamo on luonteeltaan monialainen toiminto. Aiemmin esimerkiksi paikkatieto on siirretty silloisen teknisen palvelukeskuksen toimialueelta hallinto- ja konsernipalveluihin monialaisen hyödynnettävyytensä takia. Keskusteluissa tuli myös selkeästi esille, että nuorisopalveluiden kohderyhmä alkaa pääasiassa yläkouluikäisistä. Tämän takia, kun pohditaan tulevaisuudessa mahdollista uutta toimipistettä olisi yläkoulujen läheisyys merkittävä etu. Tällöin nuorisopalveluiden ja yläkoulujen yhteistyö voisi päästä uudelle tasolle. Nuorisopalvelut tulee ottaa mukaan, kun tilasuunnitelmaa ryhdytään pohtimaan.

Perhekeskuksen palveluverkosto on ollut kaupungissa kehityksen alla. Tarkastuslautakunta havaitsi puutteen perhekeskuksen toiminnasta kertovassa kuvassa.

Tarkastuslautakunta esittää, että perhekeskuksen toimintaa osoittavaan kuvaan lisätään myös nuorisopalvelut. Tällöin myöskään toiminnassa ei nuorisopalveluiden merkitys jää huomioimatta.

Tähän mennessä luotu hyvä perhekeskuksen toimintamallin kehittämistyö vaatii jatkossa vielä lisää panostusta osallistavaan johtamiseen, jossa luodaan luottamusta ja kaikki toiminnan osapuolet otetaan mukaan. Toiminnan kannalta on tärkeää, että jokainen tietää oman roolinsa.

Vierailun yhteydessä tuli esille, että lastensuojeluilmoitukset ovat määrällisesti vähentyneet. Keskusteluissa tuli esille, että tarve ei olisi kuitenkaan vähentynyt, vaan että kynnys ilmoitusten tekemiselle on joillakin toimijoilla noussut tai vastuut hämärtyneet. Tähän liittyen tarkastuslautakunta antoi suosituksen sosiaali- ja terveystoimialan osassa.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin perusteella esitämme, että kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen otettaisiin tulevana vuotena työpöydälle. Nyt toiminta ei ole edennyt toivotulla tavalla varsinkaan huonokuntoisimpien osalta. Hyriasäätiön palvelut olisivat tarkastuslautakunnan arvion mukaan tähän hyvä ratkaisu.

Opetus, varhaiskasvatus ja johtaminen

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan sivistyksen ja osaamisen toimialueella oli vuoden 2020 taloussuunnittelussa ongelmia. Vuosittaisesta hallituksen antaman raamin ylittämisestä pitää päästä pois. On ilmennyt myös, että tapana on ollut ylibudjetoida. Myöskään vaadittua 1,5 milj€:n sopeutusta ei oltu sisällytetty käyttösuunnitelmaan. Asian korjaamiseksi on lisätty suunnittelupalavereita taloushallinnon ja johdon kanssa ennen raamin laadintaa.

Tarkastuslautakunta toistaa edellisen arviointikertomuksen mukaisesti, että merkittäviä kohdentamattomia eriä ei pitäisi jättää valtuustolle esitettävään talousarvioon. Käyttösuunnitelmavaiheessa käytettävissä olevat resurssit tulee olla selkeästi tiedossa.

Sivistyksen ja osaamisen vastuulla on ollut kaupungin merkittävän kärkihankkeen, eli robotiikan vetäminen. Robotiikka saikin paljon näkyvyyttä jopa valtakunnallisessa mediassa. Tavoite, jossa ei päästy riittävästi etenemään vuonna 2020 oli lukion robotiikkaopetus. Tähän on kiinnitetty jo nyt huomiota, mutta jatkossakin tavoitteisiin pääsy vaatii edelleen panostusta. Kun robotiikkaopetus yhdistetään palvelemaan ylioppilaskirjoituksiin sisältyviä yleissivistäviä aineita, päästään tulevaisuudessa varmasti opintosuoritusten osalta tavoitteisiin.

Varhaiskasvatus- ja koulupalvelut ovat työpaikan ohella merkittävimpiä kriteereitä, kun perheet etsivät asuinpaikkaa. Tämän takia palveluiden järjestäjien ja tuottajien täytyisi omaehtoisesti markkinoida Riihimäelläkin moneen kertaan laadukaiksi todettuja palveluita. Yhtenä uutiskynnyksen ylittävänä tekijänä voisi olla teemakohtaisten palautteiden säännöllinen kerääminen ja tulosten julkaisu.

Sivistyksen ja osaamisen talousjohtamisessa on ongelmia. Käyttösuunnitelmasopeutuksen lisäksi myös esimerkiksi opilaskohtaiset hankintarahat ovat pysyneet samana vuosikaudet, vaikka hinnat ovat nousseet. Tilanne on johtanut siihen, että rahat, jotka toiminnan kannalta ovat välttämättömiä, otetaan sitten muualta talousarviosta poiketen. Oppimisympäristöt sekä opiskelijan työvälineet ja materiaalit ovat muuttuneet merkittävästi. Budjetoinnin pitäisi vastata todellisia tarpeita.

Valtuustotasolla pohdittiin ja linjattiin viime vuoden aikana tulevien vuosien palveluverkkoa. Tarkastuslautakunnan haastattelujen perusteella ilmeni, että myös yläkoulujen osalta on näköpiirissä muutaman vuoden päästä tilojen tarpeen merkittävää vähenemistä.

Tarkastuslautakunta suosittelee myös tämän tulevaisuuden näkymän otettavaksi huomioon, kun kouluverkosta päätetään.

Tarkastuslautakunta esittää erityisteemaksi koulujen ja päiväkotien yhteistyön kehittämistä. Useissa paikoissa molemmat tahot toimivat jopa samoissa tiloissa, mutta silti erillään. Esimerkiksi Uramon koululla näin piti tapahtua viime vuonna, mutta korona esti tämän toteutuksen.

Hallinto- ja konsernipalveluiden toimialue

Tarkastuslautakunta on huolissaan panostuksesta sekä sisäiseen että ulkoiseen tarkastukseen. Kaupungilla on erinomainen sisäinen tarkastaja sekä tarkastuslautakunnan sihteeri. Sen ovat näköjään huomanneet monet muutkin, kos-

ka sisäisen tarkastajan työpanosta on viime vuotena käytetty moneen eri tehtävään. Näitä ovat olleet muun muassa valtuuston sähköiset kokoukset, robottipuhelut, toimialueiden auttaminen korona-aikana ja monet muut tehtävät. Tämä on ollut pois etupäässä 70 %:sta sisäisen tarkastajan tehtäväs-
tä, johon on ollut aikaa panostaa arviolta noin 20 %.

Kaupungissa tehtiin merkittävä pitkäntähtäimen ratkaisu siirtä RHL-Datan palveluista Kuntien Tiera Oy:n ja Sarastia Oy:n tuottamiin palveluihin. Tuo muutos järjestelmämuutostuksineen vaati paljon ylimääräistä työtä. Muutoksen taloudellinen etu ei vielä ole tullut näkyviin, vaan kustannukset nousivat merkittävästi. Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa sen huolehtimista, että kaupunki saa sitä taloushallinnon palvelua ja sen tasoisena, kuin se on ostettu. Vuoden aikana Sarastialla oli osittain perusasiatkin sekaisin. Aloitusvuosi on kuitenkin aivan liian lyhyt aika kannattavuusarvioiden tekemiseen.

Tarkastuslautakunta esittää, että ostopalveluiden kustannustasoa seurataan jatkossa tarkasti. Pidemmällä tähtäimellä muutoksella on saavutettava sekä laadukasta palvelua että taloudellista vakautta.

Valtuusto teki syyskuussa 2020 päätöksen perustaa Kuntien Tiera Oy:n kanssa digitalisaation kehittämiseksi osaamiskeskukseen. Tähän hankkeeseen valtuustolta edellytettiin seuraavaksi kolmeksi vuodeksi noin 9 miljoonan euron panostusta. Kuitenkin hallituksen hyväksymien sopimusneuvottelujen tuloksena summa muuttui taloussuunnitelmaan noin 2 miljoonaan euroon. Tämän perusteella tarkastuslautakunnan arvion mukaan osaamiskeskushanke tuotiin valtuuston päätökseksi liian ylimalkaisesti tehdyllä suunnitelmalla. Myös ajankohta oli taloussuunnittelun kannalta hätköity.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että näinkin suuret hankkeet tuodaan valtuustolle talousarviokäsittelyyn, jolloin kokonaisuus taloussuunnitteluvuosista on nähtävänä.

Tietohallinnon kehittämiseksi tarkastuslautakunta on jo aikaisemmissa kertomuksissa suositellut kokonaisarkkitehtuurin laatimista. Nykyisessä tilanteessa tämän kivijalan laatiminen on välttämätöntä.

Riihimäellä toimii nykyisin valmius- ja turvallisuuspäällikkö. Turvallinen kaupunki on imagon kannalta merkittävä tekijä. Riihimäen kaupungilla on positiivinen tahtotila olla turvallinen kaupunki asua ja elää. Turvallisuus monitahoisena käsitteenä vaatii varmasti johdon pohdintaa siitä miten turvallisuuden kokonaisuutta priorisoidaan ja millaiset tavoitteet asetetaan. Tarkastuslautakunta arvioi, että valmius- ja turvallisuuspäällikön tehtäväkenttä voi muodostua liian laajaksi, jollei sitä rajata strategian mukaisiin tavoitteisiin.

Robotiikkakampus

Tarkastuslautakunta perehtyi perustetun robotiikkakampuksen toimintaan haastattelemalla kaupungin kehittämisjohtajaa. Todettiin, että robotiikkakampuksen kehittämisessä hankerahoitus on avainasemassa. Nyt on havaittu, että kaupungin hankehallinnoinnissa on paljon osaamisvajetta ja sitä myöten kehitettävää. Tarkastuslautakunta vinkkaa kääntymään anakin neuvojen kysymisen muodossa Hämeen ammattikorkeakoulun hankehallinnoinnin osajiin, jotka ovat saaneet paljon positiivista palautetta.

Tarkastuslautakunta teetti erillistarkastuksen hankehallinnoinnista. Raportissa ilmeni useita hankehallinnoinnissa olevia epäkohtia. Niiden korjaamiseksi on raportissa suosittukset. Raportista on ilmoitettu kaupunginhallitukselle.

Lukio tulee olemaan tässä kehittämisvaiheessa robotiikkakampuksen näkökulmasta tärkeässä roolissa. Onneksi on pystytty luomaan toiselle asteelle mahdollisuus suorittaa korkeakouluopintoja, jotka hyväksiluetaan jatkossa. Koska robotiikka ei suoranaisesti sisälly ylioppilaskirjoituksiin, on tuo opetus yhdistettävä osaksi yleissivistäviä aineita, kuten esimerkiksi matematiikkaa, fysiikkaa ja kieliä.

Viestintä ja markkinointi

Tarkastuslautakunta on aikaisemmissa kertomuksissa arvioinut myös markkinoinnin tärkeyttä väestökehityksen saamiseksi noususuuntaiseksi. Erityisesti korostamme seuraavien kohderyhmien huomioimista:

- entiset riihimäkeläiset nuoret, jotka fanittavat Riihimäkeä, mutta eivät ole kuitenkaan muuttaneet perheineen takaisin. Mitkä olisivat kaupungin muutostarpeet sille, että he muuttaisivat takaisin Riihimäelle?
- rakennusyhtiöt, jotka harkitsevat juuri nyt asuntorakentamisen suuntaa.
- kiinteistövälittäjät, jotka ovat hyvä tuki Riihimäen markkinoinnissa.
- yritysten rekrytoinneista vastaavat.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinnon osalta tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että henkilöstösuunnittelu on järjestelmällistä, tulevaisuuden tarpeet huomioivaa ja muutoin sillä tasolla, että se palvelee kaupunkia henkilöriskien hallitsemisessa. Lisäksi täytyy huomioida henkilöstöpolitiikassa ja toimenpideohjelmassa sille asetetut tavoitteet. Tässä on kaupungissa paljon parantamisen varaa. Tällä valtuustokaudella on ollut paljon vaihtuvuutta merkittävässä tehtävässä. Vaihdot ovat tulleet nopeasti esiin ja vaatineet rinnalla olevilta venymistä, kun suunnitelmat ovat olleet puutteelliset.

Henkilöstön osaamisen johtamisen näkökulmasta tarkastuslautakunta esittää vahvempaa ylhäältä alaspäin toteutuvaa johtamista. Suorittavalla tasolla ei välttämättä nähdä riittävästi ennakoiden kaupungin strategian ja kärkihankkeiden vaatimusten mukaista osaamisen päivittämistä. Tällaisen henkilöstömäärän osaamisen järjestelmällinen johtaminen edellyttää myös siihen sopivaa järjestelmää. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä henkilöstöhallinnon aikomusta hankkia Populukseen lisäosa.

Aikaisempina vuosina valtuustotasoinen virkapaketti oli kankea ja byrokraattinen. Nyt on kuitenkin tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan menty toiseen äärilaitaan. Valtuusto on päättänyt edellisen kerran vuonna 2017 täyttölupamenettelystä.

Tarkastuslautakunta ehdottaakin, että täyttölupakäytäntö tuotaisiin valtuustolle tai mahdolliselle muulle toimivaltaiselle taholle uudelleen päätettäväksi. Samassa yhteydessä menettelyä voitaisiin uudistaa ainakin siltä osin, kun se koskee laaja-alaisesti palvelevia tehtäviä, kuten hallinto-, asiantuntija- ja toimistohenkilötehtäviä. Tällä menettelyllä saataisiin kenties poistettua toimialojen ja toimialueiden välisiä siiloja siten, kuin valtuusto on hallintosäännön muutoksilla tarkoittanut.

Teknisen palvelukeskuksen toimialue

Tarkastuslautakunta teki pari vuotta sitten arviointikäynnin teknisiin palveluihin liittyen varikolle.

Tarkastuslautakunta odottaa edelleen varikkotoiminnan tuotavuuden, laadun ja tuloksellisuuden kehittämistuloksia.

Talousarvion ja taloussuunnitelman (3 vuotta) investointisuunnitelma ei anna riittävää ennustettavuutta pitkällä aikavälillä. Koska meillä on määritelty tulostavoitteita vuodelle 2030, olisi myös loogista yhdeksi talousarviokirjan liitteeksi ottaa 10 vuoden investointitarpeiden mukainen tarkastelu. Tällaisella pitkántähtäimen suunnitelmalla luodaan kokonaiskuva investointitarpeista, jolloin realistinen tarkastelu pitää päätöksentekijöiden jalat maassa.

Riihimäen Kotikulma Oy

Tarkastuslautakunta kuten myös Riihimäen Kotikulma Oy ovat aikaisempina vuosina odottaneet asuntopoliittisen ohjelman valmistumista. Ohjelmassa huomioitaisiin kaupungissa toteutuneet asuntorakentamisen muutokset ja linjattaisiin pitkän tähtäimen tavoitteet ja toimintaohjeet kaupungin omalle vuokratyöyhtiölle. Tällä linjauksella tuetaan kaupunkia ennakkoimaan asumistarpeiden muutoksia sekä varautumaan niihin. Tähän liittyen tarkastuslautakunta huomauttaa, että vuoden 2020 talousarviokirjassa mainitaan, että "Konserniriskien hallinnan näkökulmasta kaupunki valmistautuu vähentämään omistuksessa olevaa vuokra-asutuskantaa. Kotikulmaa ja mahdollista osittaisia kokonaan yhtiötä koskevaa myyntiä

selvitetään vuoden 2020 aikana." Tarkastuslautakunnan tietoon ei tällaisia linjauksia eikä selvityksiä ole tullut. Myös Kotikulmassa ihmeteltiin tahoja, joka tämän selvitystarpeen on esittänyt ja kenen se olisi pitänyt tehdä.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan yhtiön riskit eivät poikkea muiden vastaavien yhtiöiden riskeistä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Kotikulman periaate, että epäkurantista asutokannasta luopuminen pitää toteuttaa kiinteistökannan salkutuksen perusteella myymällä, purkamalla ja kehittämällä yhtiön toimintastrategian mukaisesti siten, että yhtiön toimintaedellytykset säilyvät, on oikea. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan salkun toteuttamista pitäisi nopeuttaa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että valtuuston hyväksymässä Kotikulman tulostulokortissa, jonka tavoitteet ulottuvat vuoteen 2030, on selvä ristiriita tuon samassa talousarviokirjassa esitetyn myyntiselvityksen kanssa. Tästä johtuen tarkastuslautakunta suosittelee asian ottamista välittömästi neuvottelupöydälle.

Suosituksen taustalla vaikuttavana tavoitteena olisi tehdä Riihimäen Kotikulma Oy:lle selväksi, mikä on omistajan pitkä tähtäimen tahtotila. Tuo talousarviokirjassa oleva selvitys on aiheuttanut ilmeistä epävarmuutta yhtiön henkilöstön keskuudessa.

Riihimäen Kotikulma Oy:n tavoitteiden toteutuminen

#RakasRiksu	Toteuma	#RoboRiksu	Toteuma	#UusiRiksu	Toteuma	#RipeäRiksu	Toteuma
				Käyttöaste on noussut tasosta 94 % tasoon 95 %. Asukasvaihtuvuus tasosta 21 % tasoon 20 %.		On otettu käyttöön 1 uusi sähköinen palvelu.	
				Merkiriuksenkatu 9 on purettu. Paloheimonkatu 28 purkamismahdollisuudet on selvitetty. Hanesuunnittelu uudiskohteesta on tehty. Kuntokartotukset ja asutokannan salkutus on päivitetty.		Yhteiset asukasvalinnan "pelisäännöt" päivitetään. Yhteistyömalli on jalkautettu kumpaankin organisaatioon.	

■ Tavoite ei toteutunut
■ Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida
■ Tavoite ei ole täysin toteutunut tai kaikkien tavoitteiden osalta raportointia ei ole tehty
■ Tavoite on toteutunut

Kotikulman tulokortitavoitteiden saavuttaminen.

Tarkastuslautakunta oudoksuu, että asetetaan mittareita, joiden toteumasta ei voida vuoden jälkeen raportoida esimerkiksi siitä syystä, että kyselyä ei tehdä joka vuosi.

Tarkastuslautakunta oudoksuu sitä, että toteumasta on raportoitu ohi mittarin, esim. mittarin ”yhdyskuntajätteen määrä kg/asukas pienenee vuosittain 2 %” kohdalla.

Myöskään kohdassa ”asukasvalinnan pelisäännöt päivitetään” ei ole toteuman raportoinnissa huomioitu tuota tavoitetta.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä sitä, että Kotikulma on nostanut esiin tavoitteiden toteutumattomuuden syyt.

Tarkastuslautakunta oudoksuu sitä, että asetetaan mittareita, jotka eivät vie toimintaa eteenpäin vaan kertovat siitä, että jatketaan vanhalla tavalla (esim. tavoite ”Biokaasuautojen 4 kpl käyttöä huoltotoiminnassa jatketaan.”). Tarkastuslautakunta toivoo, että tässä on kyse lautakunnan omasta väärinymmärryksestä.

Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy

Riihimäen Tilat ja Kehitys on kuluneena vuotena ollut erikoisessa tilanteessa, kun sen toimitusjohtajan tehtäviä hoitava elinvoimajohtaja Mika Herpiö yllättäen joutui hoitamaan 1.10.2020 –15.3.2021 välisen ajan vt. kaupunginjohtajan tehtäviä.

Tilat ja kehitys kuten muutkin konserniyhtiöt ovat määritelleet tavoitteet kaupunkitasoisen tulokortin muodossa. Merkittävimmät tavoitteet kuten tilojen vuokrausaste, työpaikkojen määrän lisäykset ja yritysten tulo Riihimäelle ovat toteutuneet. Kuitenkin tulokortissa on paljon kohtia, joiden osalta tavoite ei toteutunut. Tällä hetkellä valtuustolle on raportoitu tavoitteiden toteutumattomuudesta ilman selvitystä syistä, miksi tavoitteisiin ei päästy. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan raportoinnin valtuustolle tulisi olla tarkempaa.

Tämä saattaa johtua siitä, että kaupunkitasoinen tulokortti ei sovi konserniyhtiölle tai sitten yhtiön tavoiteasetanta ja mittaristo ovat väärä. Jos tulokorttiin voi kirjata jatkossakin tavoitteiden toteutumattomuudesta ilman suurempaa pohdintaa syistä, vie se pohjaa pois tulokortin idealta.

Kaupunki on sopinut, että Tilat ja kehitys vastaa myös kaupungin matkailuun liittyvistä tehtävistä.

*Tarkastuslautakunta esittää
konsernijohtolle pohdittavaksi,
sopisiko tuo tehtävä paremmin Tilat
ja kehityksen tytäryhtiölle Riihimäen
Messut Oy:lle?*

Riihimäen Tilat ja kehitys Oy:n tavoitteiden toteutuminen

#RakasRiksu	Toteuma	#RoboRiksu	Toteuma	#UusiRiksu	Toteuma	#RipeäRiksu	Toteuma
Asukastyytyväisyys on yli 3. Aloitetaan 1–2 asukkaiden viihtyvyyttä lisäävää hanketta.		Avataan Riihimäki Kampus Business Park, jonne saadaan 1–3 yritystä, jotka hyödyntävät robotisaatiota.		Kehitetään kaupungin eri osia niiden vahvuuksia hyödyntäen. Ykkösalueena asemanseudun kehittäminen. Moottoritie/vanha 3-tie; kiertotalousalue, asemanseutu (liikerata ja veturitallit).		Otetaan käyttöön uusi digitaalinen markkinointia paremmin hyödyntävä CRM-järjestelmä. Helpompi tavoitettavuus.	
Saadaan yli 25 % vuokraajista ja yhteistyökumppaneista vastamaan asiakastytyväisyyskyselyyn.		RTOY:n henkilökuntaa koulutetaan ymmärtämään robotiikan hyödyntämistä paremmin. Luodaan robotiikkaklusterin pohjat Rixuun.		Asemanseudun yrityspohjalle saadaan suunnittelutyökalut asukkaiden toiveiden ja yleisen kysynnän mukaisesti. Asemanseudulle lisätyöpaikkoja 20–25 kpl.		Valitaan parhaat eli eniten työtä helpottavat ja automatisoivat työkalut ja ohjelmat.	
Henkilöstökyseilyssä johtamisen onnistumiseen liittyvät arviot, tulos > 4. Henkilöstön kanssa käydään puolivuositteiset kehitys- ja palautekeskustelut.		Strategian jalkauttaminen henkilöstölle suoritettu.		RTOY:n henkilökunta mukana asemanseudun kehittämisessä ja järjestetään henkilöstön kesken ”brainstorm” RTOY v. 2030.		Kannustepalkkiot ovat läpinäkyviä ja niiden tavoitteita seurataan avoimesti ja kannustavasti. Palkkiotasot ovat kannustavia.	

Pystytään yhdessä Yritysvoimalan kanssa tuomaan Riihimäelle > 10 % uusia yrityksiä vs. 2019.		Oppilaitosyhteistyön avulla robotiikan osaamisen ja käytön hyödyntämisen lisääminen seudun yrityksissä. Robotiikan tukikehityksrahat helpommin tarjolle alueen yrityksille tuomalla rahoitustahot lähemmäksi.		Vähentää riihimäkeläisten työmatkustusta > 0,5 % työpaikkojen siirrolla Riihimäelle tai lisäämällä muulla tavoin työpaikkojen määrää kaupungissa > 20:llä. Etätömahdollisuudet ovat maamme parhaimmistoa.		Kehittämisrahaa alueen yrityksille eri tukikanavista >200 t€.	
Huolehditaan asiakkaista niin hyvin, että ovat halukkaita suosittelemaan RTOY:tä omalle verkostolleen.		Saada 1 tai useampi robotiikkaan erikoistunut yritys sijoittumaan Riihimäelle tai tekemään sijoituspäätös.		Saada asemanseudun uusien yritystilojen toteutus käyntiin, jotta yritykset saavat varmuuden sijoituspäätöksensä varten ja uusia tiloja päästään suunnittelemaan ja rakentamaan. Tämä varmistaa tulevaisuuden vuokratulojen.		Yhtiön tilikauden tulos vähintään 200t ennen veroja.	

	Tavoite ei toteutunut
	Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida
	Tavoite ei ole täysin toteutunut tai kaikkien tavoitteiden osalta raportointia ei ole tehty
	Tavoite on toteutunut

Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy:n tulokorttitavoitteiden saavuttaminen.

Tarkastuslautakunta oudoksuu, että vaikka yhtiö on asettanut mittariksi "Aloitetaan 1–2 asukkaiden viihtyvyyttä lisäävää hanketta.", se on jättänyt raportoimatta tulokortissa mittarin toteumasta. Vastaavasti Business Parkin osalta yhtiö ei ole raportoinut toteumasta siltä osin, kun mittarina on ollut yritysten saaminen.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että yhtiöllä näyttää olevan asetettuna mittareita, joita on hankalaa tai mahdotonta mitata (esim. "Valitaan parhaat eli eniten työtä helpottavat ja automatisoivat työkalut ja ohjelmat."). Vaikuttaa siltä, ettei yhtiö itsekään tietä toteumaa, sillä sen raportointi ei kerro, onko mittaritavoite toteutunut vai ei.

Tarkastuslautakunta oudoksuu sitä, että yhtiö on asettanut mittariksi "Asemanseudulle lisätyöpaikkoja 20–25 kpl." Eikö mittari voisi olla, että asemanseudulle lisätyöpaikkoja vähintään 20 kappaletta? Ei liene tarkoituksenmukaista rajoittaa sitä, kuinka paljon työpaikkoja asemanseudulle halutaan hankkia.

Riihimäen kaukolämpö Oy

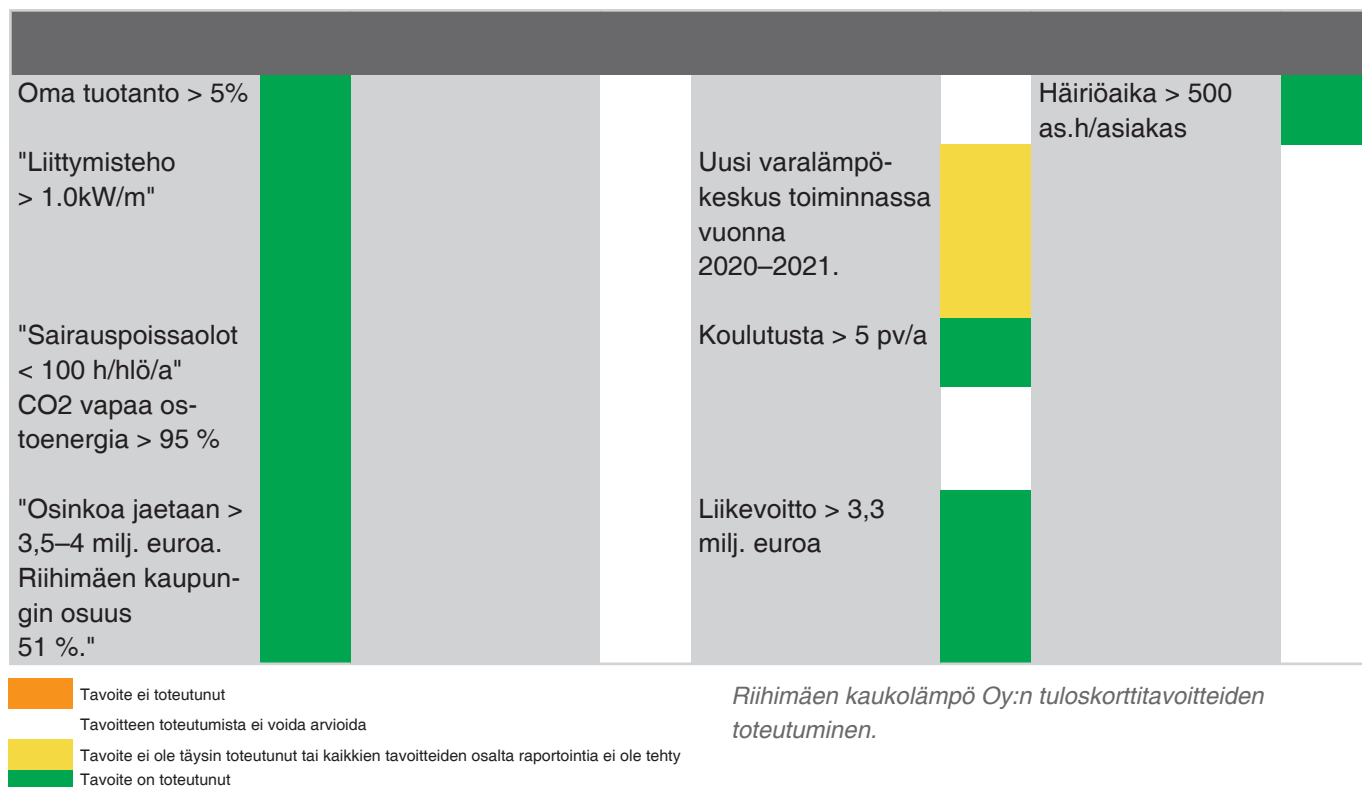
Riihimäen Kaukolämpö Oy on Riihimäen energiansaannin kannalta merkittävässä asemassa, kun se mahdollistaa valtakunnan keskiarvoa edullisempaa kaukolämpöä sekä kaupungin hiilineutraaliuteen liittyvän tavoitteen. Muun muassa tällä perusteella Kaukolämmön tulisi enemmän osallistua kaupungin markkinointiin esimerkiksi asuntorakentamisen aktivoimiseen liittyen. Tällä tavalla yhtiö voisi vieläkin paremmin tarkastuslautakunnan arvion mukaan auttaa kaupunkia saavuttamaan valtuuston asettamia tavoitteita väestönkasvun osalta.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että Kaukolämpö Oy otetaan kaupungin kehittämissuunnitteluun mukaan entistä tiiviimmin.

Se on määritellyt tavoitteensa kaupunkitasoisen tuloskortin muodossa, kuitenkin niin, että kaikkiin kohtiin ei ole tulostavoitetta kirjattu. Tarkastuslautakunta pohtii, onko konsernijohto ohjeistanut tuloskortin käytön riittävän tarkasti.

Ympäristöpolitiikassa Riihimäen kaukolämmölle on annettu tavoite siirtyä varavoimassa uusiutuvaan energiaan, esimerkiksi biokaasuun. Riihimäen Kaukolämpö Oy on osoittanut valtuustokauden aikana, ettei se ole sitoutunut sille asetettuun tavoitteeseen biokaasuun siirtymisen osalta. Yhtiö ja konsernijohto eivät tarkastuslautakunnan tietojen mukaan ole käyneet keskustelua asiasta.

Riihimäen kaukolämpö Oy:n tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunta ihmetteli liittymistehoon liittyvää mittaria ja sen toteumaa. Onko mittari asetettu liian pieneksi, kun toteuma on ylittänyt sen tuhatkertaisesti? Tarkastuslautakunta selvitti asiaa ja kävi ilmi, että raportoinnissa on pilkkuvirhe. Tarkastuslautakunta näkee myös, että tällaista mittaria pitäisi pyrkiä kuvaamaan niin, että sen sisältö avautuisi myös luotamushenkilöille.

Tarkastuslautakunta oudoksuu yhtiön asettamaa sairauspoissaolomittaria. Voiko se olla mielekäs yhtiössä, jossa on niin vähän henkilöstöä?

Vesihuoltoliikelaitos

Vesihuoltolaitoksella oli vuonna 2020 ongelmia Herajoen vedenottamoiden alueella. Eteläisessä kaupunginosassa vedessä oli klooraustarvetta ja hajuhaittaa, mistä vesilaitos sai negatiivista huomiota, vaikka se on ollut yleensä klooraamattoman veden tuottaja.

Kun tiedostetaan Herajoen alueella olevien kaivojen ongelmat, tarkastuslautakunta suosittelee otettavaksi pitkän tähtäimen tavoitteeksi ratkaista uusien kaivojen käyttöönottoa kaikilla mahdollisilla keinoilla.

Vesihuoltoliikelaitoksella niin kuin kaupungin konserniyhtiöilläkin on tarvetta terävoittaa tulokortin tavoiteasetantaa sekä mittaristoa.

Riihimäen Veden tavoitteiden toteutuminen

Taloustutkimus Oy:n asiakastyytyväisyystutkimuksessa vertailukuntien keskiarvoa parempi kokonaisindeksi.		Ei tarvetta veden klooraukseen.	Ei yli 12 h katkoksia veden toimituksessa.
Vuotojen määrä runkoverkoissa korkeintaan 10 kpl.			Tutkitaan sähköisten asiointikanavien ja tuotantoprosessien kehittämistä esim. digitalisaatiota hyödyntämällä.
Henkilöstökyselyn arvosana min. 3,8.		Työtapaturmia 0 kpl.	Vähintään 3 koulutuspäivää vuodessa per henkilö.
Ei jätevesiohituksia.		Selvitetään mahdollisuudet aurinkosähkön hyödyntämiseen. Itsetuotetun energian osuus kokonaisen energiasta.	Laskuttamaton kulutus alle 15 % verkostoon pumpatusta vedestä ja jäteveden puhdistamolle johdettavien hulevesion osuus alle 40 %.
Laadukasta vettä kilpailukykyiseen hintaan.			Käyttökate vähintään budjetin mukainen.
Tavoite ei toteutunut Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida Tavoite ei ole täysin toteutunut tai kaikkien tavoitteiden osalta raportointia ei ole tehty Tavoite on toteutunut			

Liikelaitoksen tulokorttitavoitteiden toteutuminen.

Tarkastuslautakunta oudoksuu raportoinnin epäjohtonmu-
kaisuutta. Esimerkiksi asiakastytyvääsystavoitteen osalta
on ilmoitettu vain, että tavoite on toteutunut. Ei ole ilmoitettu
varsinaista lukua. Silloin kun se on mahdollista, on informatiivisempaa ilmoittaa myös numeerinen toteuma, eikä ainoastaan todeta tavoitteen toteutuneen.

Tarkastuslautakunta ihmettelee sitä, että tavoitemittariksi on asetettu epänumeerinen mittari "ei jätevesiohituksia". Toteuma on kuitenkin raportoitu numeerisesti, eikä se ole 0. Pitäkö tästä ymmärtää, että tavoite ei ole toteutunut?

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tavoitteen "Laadukasta vettä kilpailukykyiseen hintaan" ja sen toteuman arviointi ei ole kovin läpinäkyvää. Voiko luottamushenkilö luottaa siihen, että toteuma-arvion taustalla vaikuttavat riittävät faktat, kun niitä ei ole tuotu esiin?

Tarkastuslautakunta ihmettelee tavoitemittaria "Itse tuotetun energian osuus kokonaisenergiasta". Mikä on varsinainen tavoite? Että itse tuotettu osuus on 0 % vai 100 % vai jotain siltä väliltä?

10. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle ja allekirjoitukset

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2020 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja toimenpiteitä varten ja toteaa, että:

1. Tarkastuslautakunta suosittelee, että politiikkaohjelmien voimassaolo tehdään kaikille selväksi ja näkyväksi. Ohjelmat sisältävät merkittäviä linjauksia ja toimintatapoja, eikä niistä pidä luopua ennen kuin korvaava toimintatapa-asiakirja on valtuustossa hyväksytty.
2. Tarkastuslautakunta suosittelee pohdittavaksi kannattaisiko tulokortin näkökulmia yhdistellä niin, että saataisiin tulokortin tavoitteet selkeämmin koko henkilöstön tietoisuuteen. Tarkastuslautakunta suosittelee lisäksi, että toteutumattomat tavoitteet raportoidaan huolellisemmin kaupunginvaltuustolle.
3. Tarkastuslautakunta suosittelee, että koronatuukien ylijäämä käytettäisiin valtuutettujen ilmaiseman tahdon mukaisesti koronasta jälkikäteen ilmeneviin kustannuksiin esimerkiksi työllisyydenhoidossa, varhaiskasvatuksessa, koulutuksessa sekä sosiaali- ja terveystoimissa.
4. Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupunginvaltuuston ohjausvaltaa lisätään niin, että voidaan kiistatomaati todeta valtuuston asettaneen kaupungille taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.
5. Tarkastuslautakunta suosittelee, että omistajan tahtotila Riihimäen Kotikulma Oy:n osalta selvitetään niin, yhtiön tulokorttitavoitteiden ja talousarviokirjassa esitetyn myyntiselvityksen välinen ristiriita poistuu.
6. Tarkastuslautakunta suosittelee, että jatkossa Tieran kanssa tehdyn Osaamiskeskus-kehittämishankkeen kaltaiset hankkeet tuodaan valtuustolle talousarviokäsittelyyn eikä kesken vuotta, jolloin kokonaisuus taloussuunnitteluvuosista on nähtävänä.
7. Tietohallinnon kehittämiseksi tarkastuslautakunta on jo aikaisemmissa kertomuksissa suositellut kokonaisarkkitehtuurin laatimista. Nykyisessä tilanteessa tämän kivi-
vialan laatiminen on välttämätöntä.
8. Tarkastuslautakunta suosittelee, että täyttölupakäytäntö tuotaisiin valtuustolle tai muulle toimivaltaiselle taholle uudelleen päätettäväksi. Samassa yhteydessä menettelyä voitaisiin uudistaa ainakin siltä osin, kun se koskee laaja-alaisesti palvelevia tehtäviä, kuten hallinto-, asiantuntija- ja toimistohenkilötehtäviä
9. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että perhekeskuksen ja terveyskeskuksen yhteistyön kehittämiseksi käynnistetään kehittämisprojekti, johon otetaan avuksi ulkopuolinen fasilitoija.
10. Arvioinnin perusteella tarkastuslautakunta suosittelee ja kannustaakin varhaiskasvatusta, kouluja ja nuorisopalveluita aktiivisemmin ja matalammalla kynnyksellä ennaltaehkäisevästi pyytämään palveluarviointeja ja laatimaan tarpeen vaatimia lastensuojeluilmoituksia, jotta sijoitusten positiivinen trendi jatkuisi.
11. Kun tiedostetaan Herajoen alueella olevien kaivojen ongelmat, tarkastuslautakunta suosittelee otettavaksi pitkän tähtäimen tavoitteeksi ratkaista uusien kaivojen käyttöönottoa kaikilla mahdollisilla keinoilla.

Allekirjoitukset

Kai Heimonen
puheenjohtaja

Anne Lindgren
varapuheenjohtaja

Maija Auvinen

Petri Lahtinen

Risto Leppäranta

Sanna Mylläinen

Esko Nummela

Heidi Selenius

Marja Tarkkonen

